Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ● № 33 (8023). ● 17 февраль, 1983 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети «Театр санъатининг аҳволи ва уни янада ривожлантириш ҳамда республика меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилди.

Қабул қилинган қарорда Коммунистик партиянинг доно ленинча миллий сиёсати ва доимий ғамхўрлиги туфайли Ўзбекистонда театр санъати кенг кўламда ривожланганлиги уқтириб ўтилади. Ҳозир республикада турли жанрлардаги 30 та театр ишлаб турибди. Ўзига хос совет саҳна мактаби таркиб топди. Бадиий ўқув юртларининг кенг тармоғи Ўзбекистон театрлари ва бошқа хил томоша муассасалари учун кўплаб малакали ёш мутахассислар тайёрлаб бермоқда.

Театр коллективларининг профессионал маҳорати тинмай ўсмоқда. Улар репертуарининг ғоявий-бадиий савияси ошиб бормоқда. Театр репертуари жаҳон, рус классик, совет ва оригинал ўзбек саҳна санъатининг энг яхши асарлари билан бойимоқда. Ҳозирги вақтда ўзбек театрлари репертуаридаги пьесаларнинг ярмидан кўпроғини таржима асарлари ташкил этмоқда. ССР Иттифоқининг шонли 60 йиллиги юбилейига атаб тарихий-революцион, интернационал ва ватанпарварлик мавзуларидаги бир қанча муҳим асарлар саҳналаштирилди.

(Давоми 4-бетда)

Тошкент. «Етук социализм босқичида СССР халқларининг қардошларча ҳамкорлиги» мавзуидаги Бутуниттифоқ илмий-назарий конференцияси. Суратда: конференция президиумида.

А. Горокрик ва Б. Юсупов фотоси. (ЎзТАГ).

СОВЕТ ХАЛҚЛАРИНИНГ МУСТАҲКАМ ҚАРДОШЛИГИ

16 февраль куни Тошкентда «Етук социализм босқичида СССР халқларининг қардошларча ҳамкорлиги» мавзуидаги Бутуниттифоқ илмий-назарий конференцияси иш бошлади. Конференцияни СССР Фанлар академияси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти ва Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўтказмоқда. Конференцияда таниқли совет жамиятшунос олимлари, қардош республикаларнинг илмий-тадқиқот муассасалари ва олий ўқув юртлари намояндалари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари қатнашмоқдалар.

СССР Фанлар академиясининг вице-президенти академик **П. Н. Федосеев** конференцияни кириш нутқи сўзлаб очди.

ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг олтмиш йиллиги байрам қилиниши, деб уқтирди у, совет жамияти тарихий муваффақиятларининг, социалистик миллатлар равнақининг, Ватанимиздаги барча халқлар метиндек бирлигининг, совет кишилари Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашганлигининг ёрқин намойиши бўлди. Бизнинг социал-иқтисодий, илмий ва маданий соҳадаги ғалабаларимиз, реал социалистик демократиямиз, чинакам инсонпарвар турмуш тарзимиз ленинизмнинг улуғ тарихий ҳаққонийлигини, социализмнинг ҳаётийлиги ва ижодий кучини кўрсатиб турибди.

КПСС Марказий Комитети СССРнинг олтмиш йиллигига бағишланган тантанали мажлис материалларига катта принципиал аҳамият бериб, партия ташкилотларининг, оммавий ахборот воситалари ва илмий муассасаларнинг диққат-эътиборини ўртоқ Ю. В. Андроповнинг «СССРнинг олтмиш йиллиги» мавзуидаги докладидан келиб чиқадиган хулосаларни пропаганда қилиш ва амалга оширишни кенг равишда авж олдириш зарурлигига қаратди.

Биз ленинча миллий сиёсатни амалга оширишга, меҳнаткашларни интернационализм ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашни янада такомиллаштириш ишига алоҳида эътибор бериб, бу масалаларни беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини бажариш, бутун иш самарадорлигини ошириш, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлаш соҳасидаги конкрет вазифалар билан боғлиқ тарзда ёритмоқдамиз.

Биз ҳаммамиз Совет Ўзбекистонининг катта интернационал анъаналарини яхши биламиз ва ушбу илмий конференциянинг бу ерда ўтказилиши чуқур мамнуният туйғуларини уйғотмоқда. Илмий конференцияни Тошкентда ўтказиш имкониятини яратиб берган ва унинг самарали ишлаши учун шароит яратган Ўзбекистон Коммунистик партиясининг Марказий Комитетига ва республика ҳукуматига сидқидилдан миннатдорчилик изҳор этамиз.

Бу йил биз Карл Маркс туғилган куннинг 165 йиллигини нишонлаймиз. Илмий коммунизмнинг гениал асосчиси, улуғ олим ва революционер К. Маркс меҳнаткашларнинг социал ва миллий жиҳатдан озодликка чиқишидан башорат берди, пролетар интернационализмининг эҳтиросли жарчиси бўлди. Кейинчалик Ленин ва шу улуғ таълимотнинг бошқа издошлари ривожлантирган марксизмнинг тўла тантанасини ҳаёт ишонарли тарзда кўрсатиб берди. Ўша пайтдан бери марксизм-ленинизм ғояларидан руҳланган революцион озодлик ҳаракатларининг таъсири остида дунёнинг қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Улуғ Октябрь социалистик революцияси, Совет Иттифоқида ва бошқа бир қанча мамлакатларда реал социализмнинг ғалабаси, капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфининг позицияси ва роли тобора кучайиб бораётганлиги, миллий озодлик кураши қудратли равишда юксалиб, империализмнинг мустамлакачилик системаси барбод бўлишини белгилаб берганлиги XX асрнинг энг муҳим воқеалари бўлди.

Маркснинг номи бутун дунёдаги меҳнаткашлар оммасининг чуқур ҳурматини қозонди, унинг таълимоти ва иши яшамоқда, ижтимоий тафаккурнинг ривожланишига ва ижтимоий турмуш жараёнига ҳамон қудратли таъсир ўтказиб келмоқда.

П. Н. Федосеев конференцияни очиқ деб эълон қилиб, унинг қатнашчиларига СССР Фанлар академияси президиуми номидан самимий салом топширди.

«КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг «СССРнинг олтмиш йиллиги» тўғрисидаги доклади асосида СССР халқларининг дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлигини янада ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлаш масалалари» ҳақида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** доклад қилди.

Инсониятнинг улкан кўп асрлик тарихида шундай воқеалар борки, улар ўзининг жаҳоншумул аҳамияти жиҳатидан, жаҳон ижтимоий жараёнига, Ер юзи халқларининг ҳаётий тақдирига самарали таъсирининг кучи ва теранлиги жиҳатидан ўчмас из қолдирган, деди Ш. Р. Рашидов. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи барпо этилганлиги айни мана шундай воқеа, чиндан ҳам бутун бир даврни ўз ичига оладиган миқёсдаги воқеа бўлди. Бу воқеа янги типдаги давлат — ишчи ва деҳқонларнинг дунёда биринчи кўп миллатли иттифоқ давлати туғилганидан дарак берди. Жуда турли-туман миллат ва элатларга мансуб кишиларнинг олижаноб, инсонпарварлик муддаолари ва эзгу орзулари, Октябрь ғоялари, барҳаёт Ленин васиятлари, пролетар интернационализми принциплари совет давлатида тарихда биринчи марта мужассамлашди.

Кўп миллатли Совет давлатининг социал тараққиёт чўққилари сари кўтарилиш йўли ҳозир, саксонинчи йиллар маррасидан ўзининг бутун тарихий салобати билан намоён бўлиб турибди. Ягона бир оилага бирлашган, қардошларча дўстликнинг пишиқ риштазари билан жипслашган қаҳрамон совет халқи Ленин партияси раҳбарлигида социалистик жамият қуришнинг катта йўлини биринчи бўлиб очиб берди, эндиликда юз миллионлаб кишилар шу йўлдан бормоқдалар ва бутун инсоният ҳам шу йўлдан боради.

СССР 60 йиллигининг байрам қилиниши совет кишилари революцион зафарларининг бутун теранлигини, марксизм-ленинизм таълимотининг қудратли кучи ва ҳаётийлигини, социализм учун курашдаги муштарак, интернационал вазифаларнинг ўзгармаслигини, янги ижтимоий тузумнинг енгилмаслигини кўрсатди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг қўшма тантанали мажлиси ва шу мажлисда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов қилган доклад умумхалқ байрамининг марказий воқеаси бўлди.

Юрий Владимирович Андроповнинг доклади партиямизнинг ленинча донолигини, унинг коллектив тажрибасини, совет халқи баҳодирона жасоратининг улуғворлигини ўзида мужассамлаштирди. Шу докладда ижтимоий ривожланишнинг етилган проблемалари, унинг жараёнлари ва тенденциялари ғоят аниқ идрок этилган, партиянинг ҳозирги стратегияси, миллий сиёсат соҳасидаги, улуғ тинчлик ишини ва халқлар ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлаш соҳасидаги вазифалар таърифлаб берилган.

Иттифоқдош республикаларни бирлаштириш ленинча йўлининг моҳияти, ўртоқ Ю. В. Андропов Кремлдаги тантаналарда қилган докладида уқтириб ўтганидек, қисқа қилиб айтганда қуйидагилардан иборат: «Бу — социалистик республикалар федерациясининг максимал пишиқ-пухталиги гарантияси бўлмиш эркин халқлар Иттифоқининг тўла ихтиёрийлигидан иборат эди. Бу — барча миллатлар ва элатларнинг тўла тенг ҳуқуқлилигидан, юридик тенгсизликнигина эмас, шу билан бирга ҳақиқий тенгсизликни ҳам тугатишга қаратилган изчил йўлдан иборат эди. Бу — ҳар бир республиканинг, ҳар бир элатнинг ўзаро қардошлик иттифоқи доирасида эркин ривожланишидан иборат эди. Бу — интернационал онгни қатъият билан тарбиялашда ҳамда мамлакатимиздаги барча миллат ва элатларни ўзаро яқинлаштириш йўлини муттасил ўтказишдан иборат эди».

Партия Ленин бошчилигида ўзининг миллий-давлат қурилиши соҳасидаги сиёсатини тушунтириш борасида омма орасида ўтказган жуда катта иш барча миллат меҳнаткашларининг эзгу орзуларига тўла-тўкис мос бўлиб тушди, мамлакатдаги бирлаштирувчилик ҳаракатининг қудратли тўлқинини жўш урдирди.

Мамлакатимиз халқлари рус халқининг жасоратини ҳеч қачон унутмайдилар, рус халқи ўзининг интернационал бурчини бажариб, онгли равишда қурбонлар берди, миллий чекка ўлкаларнинг меҳнаткашларига беғараз ёрдам кўрсатди. Улар айни рус халқи ҳамма халқларимизни эркин республикаларнинг мустаҳкам иттифоқига мангу жипслаштирганини ҳеч қачон унутмайдилар.

Кўп миллатли Совет давлатининг турмуши — бошқа ўткир социал ва сиёсий проблемалар каби миллий масалани ҳам фақат синфий асосдагина ҳал этиш мумкинлиги тўғрисида Маркс — Энгельс — Ленин таълимотининг тарихий ҳақлигини батамом тасдиқлаб турибди. У Коммунистик партия, шу партиянинг илмий асосланган сиёсати мазкур масалалар тўғри ҳал этилишининг гарови эканини яққол кўрсатиб турибди.

Партия аввал бошданоқ илгари орқада қолган районларда кўп тармоқли саноатни барпо этиш йўлини тутди. Биринчи беш йиллик даврдаёқ Ўрта Осиёда, Қозоғистонда, Шимолий Кавказда, Бурятия, Татаристон, Бошқирдистонда, Шарқий ва Ғарбий Сибирда, мамлакатимизнинг бошқа районларида катта саноат масканлари вужудга келтирилди. Эндиликда барча республикалардаги саноат ялпи ижтимоий маҳсулотнинг камида ярмисини, кўпгина республикаларда эса учдан икки қисмини бермоқда. Ҳар бир республиканинг замонавий экономикаси индустриал-аграр типдаги экономиканинг ҳамма хусусиятларига эгадир.

Қишлоқда 60 йил мобайнида жуда катта социал-иқтисодий ўзгаришлар юз берди. Лениннинг кооператив плани барча иттифоқдош ва автоном республикаларимиз, ўлка ва областларимиз қишлоқларини иқтисодий ва социал жиҳатдан ўзгартиришнинг тўғри ва катта йўли бўлди. Айни қишлоқ хўжалиги коллективлаштирилганлиги ўтмишдаги қолоқликни, патриархал-феодал сарқитларни бартараф қилишнинг ҳал этувчи омилларидан бири бўлди, майда буржуа идеологияси ва психологиясининг социал-синфий манбалари тугатилишини таъминлади, турли миллатларга мансуб деҳқонлар оммасини ишлаб чиқаришни интернационаллаш ва Бутуниттифоқ меҳнат тақсимотини ривожлантириш жараёнига тортди. Халқларнинг қардошларча ёрдами ва ўзаро кўмаклашуви маданий революцияда хал қилувчи роль ўйнади. Маданий революция кенг меҳнаткашлар оммасининг азалий саводсизлигини тугатиш имконини берибгина қолмай, шу билан бирга мазмунан социалистик, миллий шакллари жиҳатидан ҳилма-хил маданиятни ривожлантириш имкониятини ҳам яратди.

Социалистик ўзгартишлар мамлакатимизни қудратли индустриялашган — колхозлашган давлатга айлантирди. Социалистик миллатлар таркиб топиб, ривожланди, халқларнинг мустаҳкам дўстлиги қарор топди. Мана шуларнинг ҳаммаси Улуғ Ватан урушида совет халқининг фашист босқинчилар устидан қозонган ғалабасига асос бўлди. Немис-фашист агрессорлари Советлар мамлакатининг қудратига, халқларнинг ленинча дўстлиги кучига етарли баҳо бермай, жуда қаттиқ янглишдилар. Оғир дамларда совет халқи Коммунистик партия теварагида, рус халқи теварагида янада маҳкамроқ бирлашиб, маккор душманни тор-мор қилди.

Партия ленинча миллий сиёсатни изчиллик билан амалга оширганлиги мамлакатимиздаги миллатлар ва элатлар ўртасида тарихда мисли кўрилмаган муносабатларнинг шаклланишига олиб келди. КПСС XXVI съездида: бизнинг ҳамма ютуқларимиз — халқ қилган зўр меҳнат, барча қардош республикалар меҳнаткашлари сарфлаган фидокорона куч-ғайратларнинг, улар кундалик оддий юмушларда чинакам тарихий ишлар қилаётганликларининг, мамлакатни тараққиётнинг янги босқичларига кўтараётганликларининг натижаси эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Ривожланган социалистик жамият барпо этилганлиги СССР халқлари биргаликдаги меҳнатининг ғоят муҳим тарихий якуни бўлди. Кўп миллатли Совет давлати ҳеч қачон ҳозирдагидек шу қадар жипслашган ва мустаҳкам бўлмаган эди, шу қадар зўр ишлаб чиқарувчи кучларга ва маънавий бойликларга эга бўлмаган эди. Ҳар бир республиканинг экономикадаги, социал структурадаги, маънавий ҳаётдаги чуқур ўзгартишлари эндиликда миллий муносабатлар ривожида янги босқич бошланди, деб айтиш имконини беради.

Ҳозир қолоқ миллий чекка ўлкалар йўқ. Ҳар бир республиканинг экономикаси — яхлит халқ хўжалиги комплексининг узлуксиз ривожланаётган таркибий қисмидир. Халқлар ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик ижтимоий меҳнат тақсимоти, ихтисослаштириш ва кооперациялаш асосида бирлашган, қўшма, йиғма меҳнат шаклига кирди.

Ҳар бир республикада меҳнатнинг юксак даражада самарадорлигини таъминлайдиган, энг қулай иқтисодий табиий ва социал шароитлар мавжуд бўлган ишлаб чиқариш тармоқлари биринчи навбатда ривожлантирилмоқда. Айни вақтда ҳар бир республика моддий бойликларни кооперация асосида планли айрибошлаш жараёнида ўзининг барча эҳтиёжлари қондирилишига, халқ хўжалиги комплекс ривожлантирилишига эришмоқда. Ҳамкорликнинг сифат жиҳатидан ана шу юқорироқ босқичи барча халқларимизнинг дўстлиги ва бирлиги тобора мустаҳкамланиб бораётганлигидан далолат беради.

Ўзбекистон халқлар дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлиги нималар берганлиги ва бераётганлигини, ленинча миллий сиёсат уларга нималар келтирганлиги ва келтираётганлигини кўрсатувчи ёрқин тимсолдир. Тарихан қисқа муддат ичида республикада қудратли иқтисодий потенциал вужудга келтирилди. Ҳозир республикамизда замонавий саноатнинг юздан ортиқ тармоғи бор. ССР Иттифоқи ташкил этилган пайтдан бери республикада саноат ишлаб чиқариши 428 баравар кўпайди.

Ўзбекистон қардош республикаларга тракторлар ва самолётлар, экскаваторлар ва пахта териш машиналари, жуда мураккаб радиоэлектрон аппаратлар ва кабель юбориб турибди. Бухоро — Урал ва Ўрта Осиё — Марказ қудратли газ қувурлари регионимиз қаъридаги «зангори ёқилғи»ни Ўрта Осиё республикаларига ва Қозоғистонга, Уралга, Ленинградга, Ватанимиз пойтахти — Москвага етказиб турибди.

Ўзбекистон ўз қишлоқ хўжалигининг кўпгина турдаги маҳсулотларини қардош республикаларга етказиб бермоқда. Аввало, пахта, ипак, қоракўл, каноп, сабзавот, мевалар шу жумлага киради. Республикамиз мамлакатнинг Озиқ-овқат программасини амалга оширишга катта ҳисса қўшмоқда.

Айни вақтда республикада ишлаб чиқарилган деярли ҳар бир маҳсулотда бутун мамлакат халқлари биргаликда қилган меҳнат мужассамлашган. Барча республикалар ўз халқ хўжалиги маҳсулотини Ўзбекистонга юбориб турибди.

Узоқ муддатли программаларни рўёбга чиқаришда масъулиятли босқич бўлмиш ўн биринчи беш йиллик миллатлараро иқтисодий муносабатларни ривожлантириш негизларини мустаҳкамлайди. Партия XXVI съезди территорияларни ва тармоқларни планлаштиришни уйғун равишда бирга қўшиб олиб боришга эришиш, бутун мамлакат учун меҳнатнинг энг мақбул тарзда тақсимланишини таъминлаш вазифасини ўртага қўйди. Ҳозирги замон ишлаб чиқарувчи кучлари бутун мамлакат миқёсида юксак пировард натижа олиниши учун турли регионлар ва республикаларнинг куч-ғайратларини узвий равишда моҳирона қўшишни талаб қилади.

Совет халқининг интернационал бирлиги экономикадагина эмас, шу билан бирга сиёсатда, маънавий турмуш соҳасида ҳам ўз ифодасини топмоқда. Мамлакатимиз халқлари сиёсий турмушнинг муштараклиги меҳнаткашлар ҳокимиятининг Советлар формасидаги бирлигида, совет давлатчилиги турли шаклларининг принципиал бирлигида, барча миллат меҳнаткашларининг мамлакат сиёсий турмушидаги актив ва тенг ҳуқуқли иштирокида ифодаланмоқда.

Партиянинг изчил фаолияти демократик централизм асосида, миллий ва интернационал манфаатларни уйғун равишда бирга қўшиш негизида иттифоқ давлатчилиги билан миллий давлатчиликни ҳар томонлама ривожлантиришни ҳамда уларнинг юксак даражадаги бирлигини таъминлаб берди.

1977 йилда қабул этилган СССР Конституцияси халқларимизнинг ҳар томонлама ҳамкорлигини янада ривожлантиришга кўмаклашади. Бу конституция совет республикаларининг суверен ҳуқуқларини қонун тарзида мустаҳкамлади ва ривожлантирди, ҳар бир миллат ва элатни ғоят тўла-тўкис ривожлантириш учун ҳамма имкониятларни гарантиялаб берди.

Совет халқининг маънавий турмуши тобора кўпроқ интернационаллашиб бораётганлиги кўп миллатли халқимизнинг бирлиги мустаҳкамланишига ёрдам беради. Жамиятнинг манъавий тараққиёти ғоят жадаллашганлиги, барча миллат ва элатларнинг маданияти чинакам равнақ топганлиги натижасида совет халқининг ягона интернационал маданияти шаклланди. Иккинчи томондан эса умумий маълумотнинг юксак савияси, қудратли илмий потенциал, кенг тармоқли маданият муассасалари ҳар бир миллат ва элатнинг совет халқи маънавий тараққиётига тобора салмоқли ҳисса қўшишига имконият яратади.

Кўп миллатли давлатнинг турмуши барча халқлар учун умумий бўлган ягона алоқа воситасини талаб қилади. Шундай воситасиз миллатларнинг тўлақонли ҳамкорлиги бўлиши мумкин эмас. Бизнинг мамлакатимизда бу проблема рус тилини ихтиёрий равишда ўрганиш асосида ҳал этилмоқда. Рус тили ҳар бир миллат ва элатни ривожлантиришда жуда катта роль ўйнамоқда. Бу тил миллатлараро алоқа воситаси бўлибгина қолмай, шу билан бирга барча совет кишиларининг маънавий жиҳатдан бойиши, ҳар тарафлама ўсиши воситаси ҳам бўлиб қолди. Рус тилини билиш ҳаётий заруратга айланди. Рус тилининг тобора кенг оммалашуви бошқа тилларнинг ривожланишига ҳалақит бермаслигини турмушнинг ўзи кўрсатиб турибди. Вазифа СССРдаги миллатлар ва элатлар ўртасидаги ҳамжиҳатликни чуқурлаштиришга, уларнинг коммунизм йўлидан олға босишини тезлаштиришга хизмат қилувчи умумий тилимизнинг ўрганишни йил сайин яхшилашдан иборат.

(Давоми 2-бетда).

СОВЕТ ХАЛҚЛАРИНИНГ МУСТАҲКАМ ҚАРДОШЛИГИ

(Боши 1-бетда).

Иттифоқдош республикалар аҳолисининг кўп миллатли состави кучли равишда ўсиб бораётганлиги миллатлар ва элатлар бирлигининг ҳамма жиҳатларини интернационаллаш учун муҳим аҳамиятга эга бўлади. Бу жиҳатдан олганда Ўзбекистон ССР характерлидир. Бу ерда юздан ортиқ миллат ва элат намояндалари яшаб, биргаликда меҳнат қилмоқдалар. Республикамиздаги ҳамма меҳнат коллективларининг состави кўп миллатлидир. Уларнинг ҳамма аъзолари аҳил бир оила бўлиб яшамоқдалар, муштарак мақсадга эришиш йўлида ёнма-ён туриб меҳнат қилмоқдалар. Барча совет республикаларида ҳам шундай аҳволни кўриш мумкин.

Тарих бизга қолдирган миллий масала муваффақиятли равишда тўла-тўкис ва батамом ҳал этилганини миллий муносабатлар соҳасидаги ютуқларимиз яққол кўрсатиб турибди.

Мамлакатимизда барча миллат ва элатларнинг ҳуқуқий тенглиги, шу билан бирга ҳақиқий тенглиги ҳам рўёбга чиқарилди. Бу — социализмнинг улуғ, чинакам тарихий зафаридир. Бу — коммунизм сари комил ишонч билан тобора олға ҳаракат қилишимизнинг негизидир.

Аммо бу гапдан биздаги ҳамма проблемалар ҳал этиб бўлинди, деган маъно асло келиб чиқмайди. Эндиликда миллий муносабатлар соҳасида янги вазифалар келиб чиқди, бу вазифалар партия сиёсатининг мақсадларига эришиш учун ҳамма миллат ва элатларнинг куч-ғайратларини янада маҳкам бирлаштириш асосида ҳал этилиши мумкин. Бу вазифалар ўртоқ Ю. В. Андроповнинг СССР олтмиш йиллигига бағишланган тантанали мажлисдаги докладида чуқур илмий ва ҳар тарафлама таърифлаб берилди.

Ҳар бир республиканинг моддий ва маънавий имкониятларини максимал равишда ошириш ва шу билан бирга бутун мамлакатни уйғун равишда ривожлантириш учун шу имкониятлардан энг кўп даражада фойдаланиш — ҳозирги энг муҳим вазифадир. Совет халқининг моддий ва маънавий потенциали бирон бир алоҳида республиканинг куч-ғайратлари билан амалга ошириб бўлмайдиган улуғвор лойиҳаларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш имконини беради.

Мамлакат учун умумий бўлган ишлаб чиқариш инфраструктураси иттифоқдош республикалар экономикасини ўзаро боғлаб, уларнинг хўжалик механизми узлуксиз ишлашини таъминлайди.

Совет кишилари КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленумининг партия, давлат ва меҳнат интизомини ҳар қандай бузиш ҳолларига қарши янада кескин кураш олиб бориш, дабдабали сўзларга эмас, балки ишга ҳамма жойда асосий эътиборни бериш, экономиканинг самарадорлигини оширишга, ҳар бир иттифоқдош республиканинг, ҳар бир областнинг умумхалқ мулкига кўпроқ ҳисса қўшишига эришиш тўғрисидаги талабларини бажонидил қўллаб-қувватламоқдалар.

Озиқ-овқат программасини амалга ошириш, аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан пишиқ-пухта таъминлаш бутун мамлакат учун алоҳида аҳамиятга эгадир. Бу — ўн биринчи беш йилликнинг марказий вазифасидир. Ҳамма республикалар озиқ-овқат программасига имкони борича кўпроқ ҳисса қўшишлари лозим, бу программани амалга ошириш тадбирларининг бажарилиши партия ва давлатнинг қаттиқ назорати остига олиниши керак.

Мамлакатда кучли илмий потенциал вужудга келтирилган, республикалардаги академияларнинг ва илмий марказларнинг имкониятлари йил сайин ошиб бормоқда. Бинобарин, илмий, илмий-техникавий имкониятлардан бутун мамлакатнинг манфаатлари йўлида ҳар томонлама фойдаланиш, олимларнинг биргаликдаги куч-ғайратларини кенгайтириш ва чуқурлаштириш, муваффақиятларни ,илғор фан-техника ва ишлаб чиқариш тажрибасини кенг баҳам кўриш ҳар бир республика олдида турган энг муҳим вазифалардан биридир.

Биз социалистик мусобақани янада ривожлантиришимиз, ҳамиша уни мамлакат экономикасини ривожлантиришнинг, фан-техника революцияси ютуқларини турмушга татбиқ этишнинг, меҳнат фаолиятини интернационаллаштиришнинг, меҳнаткашлар сиёсий турмушини активлаштиришнинг кудратли воситаси деб ҳисоблашимиз лозим.

Миллий муносабатлар, халқларимиз дўстлиги ва ҳамкорлигини ривожлантириш — Коммунистик партия саботли назарий ва ташкилотчилик фаолиятининг натижасидир, деб таъкидланди докладда. Партия ўзининг состави, ўзининг ташкилий принциплари, яқин келажакдаги ва пировард мақсадлари, назарий, сиёсий, идеологик асослари жиҳатидан изчил интернационалистик партиядир. У барча миллат ва элат меҳнаткашларининг манфаатларини кўзлайди ва ҳимоя қилади, совет халқини жипслаштиришга ва коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал этишда унинг ролини оширишга кўмаклашади.

Коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш совет кишиларининг ватанпарварлик ва интернационал онги савиясига, ватанпарварлик ва интернационализм нақадар уларнинг чуқур эътиқодига, феъл-атвор нормасига, социал практикасига айланганлигига тўғридан тўғри, бевосита боғлиқдир. Ҳар бир киши интернационал ва миллий манфаатларнинг бирлигини нақадар яхши англашига, умумиттифоқ, умумхалқ манфаатларини миллий манфаатлардан юқори қўйишига, мамлакатимиздаги барча халқларнинг равнақига уларнинг бирлиги ва ўзаро яқинлашувини мустаҳкамлаш орқалигина эришиш мумкинлигини чуқур тушунишига боғлиқ.

Интернационал ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашни доимий такомиллаштиришни партия халқлар ленинча дўстлигини мустаҳкамлашнинг, коммунистик қурилиш вазифалари муваффақиятли ҳал этилишининг бош воситаларидан бири деб билади.

Ўзбекистон ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлари, зиёлилари, барча меҳнаткашлари, деб уқтирди докладчи, халқларимизнинг умумий ишига имкони борича кўпроқ ҳисса қўшиш ўзларининг олий интернационал бурчи эканлигини, мустаҳкам ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам эса муваффақиятга эришиш калити эканлигини яхши тушунадилар.

Шуни жуда яхши англаган республиканинг юзлаб мутахассислари Ноқоратупроқ ўлкада, БАМда, Тюменда меҳнат қилмоқдалар. Ўз интернационал бурчини бажараётган мутахассисларимиз Афғонистон ва Анголада, Мозамбик ва Сурияда ишлаб, янги жамият қуришда шу мамлакат халқларига ҳар томонлама ёрдам бермоқдалар.

Аммо ҳаёт бир жойда тўхтаб турмайди. У мамлакатни иқтисодий, социал ва маданий жиҳатдан ривожлантиришнинг янги, тобора мураккаб вазифаларини ўртага қўймоқда, меҳнаткашларни ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашни такомиллаштиришни талаб қилмоқда.

Бутун идеология ишида бўлгани каби, интернационал тарбияда ҳам ҳозир интернационал бурчни амалда бажариш аввало жамият бахт-саодати йўлида ташаббускорлик, ижодкорлик билан ҳалол меҳнат қилишни, иш самарадорлиги ва сифатини, меҳнат интизомини ҳар томонлама кучайтиришни, СССРнинг жаҳон социалистик ҳамдўстлигининг мудофаа қудратини мустаҳкамлашда актив қатнашишни билдиришини ҳар бир киши ҳар жиҳатдан тушуниб олишига эришиш муҳимдир.

Социализм буржуазиянинг интернационализм билан миллий озодлик гўё бир-бири билан чиқишмайдиган нарсалардир, деган назарияларини амалда чипакка чиқарди, миллатларни чинакам равнақ топтиришга, уларнинг ҳақиқий озодлигига айнан уларни ҳар томонлама яқинлаштириш, уларнинг бирдамлиги ва ўзаро ёрдами орқали эришиш мумкинлигини амалда исботлади. Бизнинг назарий, бутун ғоявий-тарбиявий ишимиз вазифаси мана шу принципиал янгиликни тушунтириб ва ҳар томонлама асослаб беришдан, халқларнинг социалистик қардошлиги буржуазия шароитидаги миллатлараро низолар, можаролар ва жабр-зулмлардан беқиёс юқори бўлибгина қолмай, шу билан бирга халқ олдида уларнинг ижтимоий тараққиётга эришувидаги бирдан-бир самарали йўлни очиб ҳам беришини кўрсатишдан иборат.

Партиямиз билан давлатимиз барча совет халқларининг хоҳиш-иродасини ифодалаб, халқаро майдонда ҳам мутлақо янги, социалистик ташқи сиёсат ўтказмоқдалар. Улуғ Ленин бу сиёсатнинг принципиал асосларини яратиб берди. Бу сиёсатни тўла асос билан тинчлик стратегияси деса бўлади. Бу стратегиянинг асосий мақсади инсониятни урушлардан ҳалос қилишдир. Совет Иттифоқи халқлар тинчлиги ва озодлиги улуғ ишининг суянган тоғидир. Бизнинг мамлакатимиз ўртага ташлаган тинчлик ташаббусларини Ер юзидаги барча соғлом фикрли, софдил кишилар сидқидилдан қўллаб-қувватладилар.

Бизнинг мамлакатимиз — ёш, у ўз тарихининг чинакам олтин даврида яшаб турибди. Унинг ёши атиги бир неча ўн йилликларга тенг. Аммо мамлакатимиз халқларининг ҳарбий жабҳадаги ва меҳнат соҳасидаги жасоратлари марксизм-ленинизмнинг зафарбахш кучидан, совет кишиларининг юксак социал, сиёсий ва маънавий етуклигидан шак-шубҳасиз далолат бериб турибди.

Биз келажакка комил ишонч билан назар ташлаймиз, партия белгилаб берган вазифаларни қаҳрамонона меҳнат билан ҳал этаяпмиз, деб таъкидлайди пировардида Ш. Р. Рашидов. Зотан, бизни ҳеч ким ўзимиз танлаб олган йўлдан қайтара олмайди. Бизнинг ленинча йўлимиз ўзгармасдир. Давримизнинг ақл-идроки, шон-шарафи ва виждони бўлган шонли ленинчи коммунистлар партияси бизни илҳомлантирмоқда ва комил ишонч билан олға бошламоқда.

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг директори академик **А. Г. Егоров** конференциядаги нутқини миллий муносабатларни ўрганиш марксча-ленинча методологиясининг баъзи масалаларига бағишлади.

Ҳозир, коммунизм сари қилаётган ҳаракатимизнинг янги босқичи чўққисида туриб ифтихор билан айта оламизки: СССРда чинакам тарихий аҳамиятга молик вазифа муваффақиятли ҳал этилди —миллатлар ва элатларнинг юридик тенглиги билан бирга ҳақиқий тенглиги ҳам таъминланди. Одамларнинг янги тарихий бирлиги — социал ва интернационал бирлик вужудга келиб, мустаҳкамланмоқда. Социал-иқтисодий тараққиётнинг турли поғоналарида туриб социалистик юксалиш йўлига кирган мамлакатимиз халқлари партиянинг доно ленинча миллий сиёсати туфайли етук социализм ва бевосита коммунизм қурилиши босқичига айни бир вақтда қадам қўйдилар. Кўз ўнгимизда социалистик миллатлар иқтисодий, сиёсий, маънавий жиҳатдан тўла бирлик сари ҳаракат қилиб бормоқдалар.

Бироқ, совет жамиятининг коммунизм йўлидаги тараққиёти ҳеч бир муаммосиз ривожланиш даври бошланганини асло билдирмайди. Жамиятимизда қарор топган етук социализм бир жойда турмайди, балки такомиллашиб бораверади ва ўзининг кўпгина жиҳатларини такомиллаштиришга объектив жиҳатдан муҳтож бўлади. Мана шуни уқтириб ўтиш муҳимдир. Бу — жамият турмушидаги қонуниятли, мажбурий даврдир, социал тараққиётнинг мураккаб ва комплекс характери, тўла коммунизм сари силжиш жараёнининг ифодасидир.

Шу боисдан партия миллий муносабатлар билан боғлиқ бўлган социал жараёнларни янада такомиллаштиришни, тартибга солиб туришни қаттиқ талаб қилмоқда. Вазифа шундан иборатки, бир томондан мазкур муносабатларнинг табиатини уларнинг ривожланиш қонуниятларини ва ўзаро боғлиқлигини чуқур билиб олиш, иккинчи томондан эса социал тартибга солишнинг янги, янада таъсирчан омилларини ва воситаларини аниқлаш керак. Ҳозир кўпгина совет жамиятшунослари — файласуфлар, юристлар, социологлар, иқтисодчилар, демографлар шу иш билан шуғулланмоқдалар.

Нотиқ совет федерализми принципларига батафсил тўхталиб ўтди, бу принциплар нафақат тарихий қизиқишга моликдир. 1977 йилда қабул қилинган ва совет жамияти миллий давлатчилик негизларини мустаҳкамлашда йирик босқич бўлиб қолган СССРнинг янги Конституцияси 1922 йилдаёқ жорий этилган миллий — давлат тузилиши асосларини сақлаб қолганлиги маълум. Бунда гап анъаналарга содиқликдагина эмас, албатта: мамлакатимизда давлат ҳаётининг федератив асосда ташкил этилганлиги ҳозирги босқич — ривожланган социализм босқичи шароитларига ва эҳтиёжларига тўла даражада мос бўлиб тушади. Ривожланган социализм босқичида миллатлар ва элатларни тараққий эттиришда, уларнинг экономикаси ва маданияти даражаларини тенглаштиришда янги тарихий бирлик — кўп миллатли ягона совет халқини шакллантиришда эришилган муваффақиятлар яққол кўриниб турибди. Бугунги кунда социалистик федерализм демократик централизм билан муваффақиятли равишда қўшиб олиб борилаётганлиги назарий жиҳатдангина эмас, шу билан бирга амалий жиҳатдан ҳам исботланди. Бунинг устига шундай қўшиб олиб бориш объектив равишда зарурдир, чунки у миллий маҳдудлик кўринишларидан ҳам, шунингдек миллат ва элатларнинг ўзига хос манфаатларига бирон бир тарзда етарли баҳо бермасликдан ишончли тўсиқ бўлиб хизмат қилмоқда.

Ҳамма жойда умумхалқ манфаатларига қатъий риоя этилган тақдирдагина миллий манфаатлар жуда тўлиқ рўёбга чиқарилишини, жамиятимизнинг коммунизм сари қилаётган ҳаракати жараёнида барча халқлар, ҳамма республикалар мақсадларининг бирлиги объектив равишда мавжудлигини совет кишилари яхши биладилар. Шу боисдан ҳам КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов партия Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленумида сўзлаган нутқида таъкидлаб ўтганидек умумдавлат, умумхалқ манфаатларига риоя этилиши учун масъулиятни кучайтириш, маҳкамачилик ва маҳаллийчиликка қатъиян барҳам бериш зарур.

Синфий антагонизмлар вужудга келтирадиган зиддиятлар социализм ғалаба қилиши билан барҳам топади ва жамият ҳаётидан абадий йўқолади. Ривожланишнинг бирмунча юқорироқ даражасида кундаланг бўлиб турадиган проблемаларга келганда шуни айтиш керакки, бу проблемалар албатта мавжуд бўлиб қолаверади. Партиянинг бутун тажрибаси кўрсатаётганидек, у мазкур проблемаларга эътибор билан аниқ—пухта муносабатда бўлмоқда.

Конференцияда СССР Фанлар академияси фалсафа институтининг бўлим мудири академик **Т. И. Ойзерман** ўз нутқини «Карл Маркс ва миллий мустамлака масаласи» мавзуига бағишлади.

Бу йил бутун тараққийпарвар инсоният илмий коммунизм асосчиси Карл Маркс туғилган куннинг 165 йиллигини нишонлайди. Илмий коммунизм — яхлит ва мунтазам революцион таълимот, дунёни билиш ва ўзгартиришнинг қудратли маънавий қуролидир. Айни Карл Маркс социал ва миллий озодлик вазифаларининг чамбарчас боғлиқ эканлигини биринчи бўлиб кўрсатди, миллий масаланинг синфий кураш манфаатларига бўйсунганлигини илк бор очиб берди. Миллатлар ичидаги синфлар ўртасида антогонизмни тугатиш билангина, ишчилар синфи позицияларида турибгина у ёки бу миллий талабни тўғри баҳолаш, миллатлар тарихий ривожланишининг ҳар бир босқичини ҳаққоний таърифлаш мумкин деб таълим берган эди у.

Янги тарихий шароитларда В. И. Ленин янада ривожлантирган, КПССнинг, халқаро коммунистик ҳаракатнинг тажрибаси билан бойитилган Карл Марксининг ўлмас ғоялари бугунги кунда ҳам халқларнинг тарихий тақдирига тобора кучли таъсир ўтказмоқда. Буюк революционер мутафаккирнинг доҳиёна башоратлари, марксча-ленинча таълимотнинг енгилмаслиги ва қудратли ҳақиқати империализм мустамлакачилик системасининг барбод бўлишини белгилаб берди, планетанинг барча қитъаларидаги юз миллионлаб мазлумларни миллий озодлик ва социал адолат учун курашга отлантирди.

Тожикистон ССР Фанлар академиясининг президенти, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси **М. С. Осимовнинг** нутқи «Етук социализм шароитида социалистик миллатлар миллий маданиятларининг тобора яқинлашуви ва бир-бирини ўзаро бойитиши» мавзуига бағишланди.

Социализм қурилиши жараёнида,— деди у,— турли миллат меҳнаткашларининг иқтисодий ва маданий қолоқлиги бартараф этилди. Социалистик миллатлар маданияти савиясидаги тафовут талай даражада тугатилди. Буларнинг ҳаммаси совет халқи ягона интернационал маданиятини шакллантириш учун қулай замин яратди, бу маданият миллий маданиятларнинг барча салмоқли ютуқларини ва ўзига хос прогрессив анъаналарини ўзига сингдириб, уларнинг ривожлантирилишини рағбатлантирмоқда.

Етук социализм даврида совет социалистик маданиятини ривожлантиришда ўзаро боғлиқ икки тенденция — миллий маданиятларни ҳар томонлама барқ уриб ривожлантириш ҳамда уларнинг ўзига хос жиҳатларини очиб бериш тенденцияси билан халқлар маънавий турмушини объектив равишда бир-бирига яқинлаштириш тенденцияси яққолроқ намоён бўлди.

Миллий маданиятларнинг бир-бирига яқинлашуви улардан ҳар бирини тўла-тўкис ва жадал ривожлантиришга кўмаклашади, уларнинг ҳар бирида ижодий куч-қувватнинг намоён бўлиши эса у эришган ютуқларга табиий қизиқиш уйғотиб, шу тариқа баҳамжиҳат ҳаракат қилиш ва ўзаро яқинлашишга омил бахш этади.

Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқлари маънавий тараққиётининг тажрибаси буни ёрқин тасдиқламоқда.

Ривожланган социализм шароитида миллий маданиятларнинг ўзаро таъсири ва бир-бирини бойитиши талайгина даражада жамият ҳаётидаги маданий омилнинг ошганлиги билан ҳам боғлиқдир. Буни ҳозир, совет халқи КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини амалга ошириш учун, юксак ишлаб чиқариш маданияти учун, намунали меҳнат интизоми ва уюшқоқлик учун собитқадамлик билан астойдил кураш олиб бораётган бир пайтда таъкидлаш айниқса муҳимдир.

Ҳозирги шароитда социалистик маданиятнинг идеологик таъсири билан боғлиқ масалалар жами комплекси алоҳида аҳамият касб этмоқда. Маданий алоқа ва ўзаро бойитишнинг кенг қамровли жараёнида тарбия, идеологик ва маънавий таъсир ўтказишнинг барча воситалари ўз ролини ўйнаши керак. Маънавий бойликларни прогрессив айирбошлашда рус тилининг роли ғоят катталиги тўғрисида конференцияда айтиб ўтилди.

Миллий маданиятларнинг ўзаро таъсири ва бир-бирини бойитиши — халқлар дўстлигини янада мустаҳкамлашнинг, уларни совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялашнинг муҳим омилидир.

СССР Фанлар академияси тилшунослик институтининг директори академик **Г. В. Степанов** ўз нутқида тил соҳасидаги совет сиёсатининг ва тил қурилишининг халқаро аҳамиятини ёритиб берди. Бизнинг мамлакатимизда, деб таъкидлади у, тил қурилиши ҳамиша, барча босқичларда социализмнинг социал-иқтисодий негизларини барпо этиш вазифалари билан ғоят бевосита боғлиқ бўлиб келди.

Шуни эслаш керакки, деди нотиқ, биринчи беш йиллик йилларн дастлабки трактор ва подшипниклар билан бирга мамлакатимизнинг кўпгина халқларига илк алифбеларни, биринчи она тили дарсликларини ва биринчи она тили ўқитувчиларини тайёрлаб берди. Кўп тилда сўзлашувчи мамлакатнинг барча республикалари, ўлкалари ва областларида саводли ишчиларни тайёрламасдан, миллий фан-техника зиёлиларини камол топтирмасдан туриб кейинги беш йилликлар давомида меҳнат унумдорлигини жадал юксалтириш мумкин бўлмас эди.

Ҳозирги дунёда тил масаласи, тил соҳасидаги сиёсат ва тил қурилиши масалалари ниҳоятда муҳим аҳамият касб этди. Қизиқишнинг бундай ошганлиги биринчидан миллий-озодлик ҳаракатларининг кучайганлиги ва янги мустақил давлатлар пайдо бўлганлиги билан, иккинчидан эса, жаҳондаги иқтисодий алоқалар тобора кенгайиб чуқурлашаётганлиги, халқаро кўламда меҳнатнинг янада кенг тақсимланиши, ривожланаётган мамлакатларнинг фан-техника тараққиётига жалб этилиши билан изоҳланади. Шундай бир шароитда Совет Иттифоқининг тил қурилиши соҳасидаги тажрибаси миллий тил проблемаларини ҳал этиш эталони аҳамиятини касб этади.

Буржуа идеологлари кейинги вақтларда тил соҳасидаги совет сиёсатига ҳужумларини кучайтириб, бу сиёсатни «руслаштиришда» айбламоқдалар. Чет эллик советшунос, сиёсатдонлар ва тилшунос социологлар ўзларини кичик халқлар деб аталган халқлар тилларининг «ҳимоячилари» қилиб кўрсатишни айниқса ёқтирадилар. Мамлакатимизда Ленин планига мувофиқ амалга оширилаётган давлат қурилишининг бутун тажрибаси уларга берилган ишонтирарли зарбадир. Ўз моҳиятига кўра, халқларнинг кичик ва катта халқларга бўлинишини соқит қилувчи мазкур планнинг гениаллиги эса шундан иборат эдики, Иттифоқ давлатчилигини сўзсиз мустаҳкамлаш миллий давлатчиликни чеклаб қўйиш у ёки бу турсин, балки, аксинча, уни барча соҳаларда, шу жумладан тил соҳасида ҳам ривожлантириш учун кенг имконият яратиб берди.

Мамлакатимизда рус тили миллатлараро воситачи тил бўлиб қолганлиги — янги тарихий бирлик — совет халқи шаклланганлигининг натижаси, шунингдек унинг муҳим омили ҳам бўлиб, ривожланган социализм барпо этишнинг мужассам якунидир.

Бутун мамлакатимиз олимларининг Ўзбекистонда илм-фанни ривожлантиришга ва илмий кадрларни тарбиялашга қўшган ҳиссаси ғоят каттадир, деди конференцияда сўзга чиққан Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти академик **О. С. Содиқов.** Социалистик ижтимоий тузум шароитида меҳнат аҳлининг буюк қардошлиги, ягона оила туйғуси, халқларнинг ленинча бузилмас дўстлиги вужудга келиб мустаҳкамландики, булар омма бунёдкорлик ижодининг битмас-туганмас манбаларидир.

Ҳозир республика меҳнаткашларининг барча куч-ғайратлари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг тарихий қарорларини бажаришга қаратилгандир. Ўзбекистон олимлари ҳам ана шу қарорларни рўёбга чиқаришга ўз ҳиссаларини қўшишга интилмоқдалар. КПСС Марказий Комитети ва республика партия ташкилоти тинимсиз ғамхўрлик қилаётганликлари туфайли илмий муассасаларнинг моддий-техника базаси тобора кўпроқ мустаҳкамланмоқда, Улар тобора яхшироқ таъминланмоқда. Олимларнинг кўп миллатли катта отряди муҳим ва мураккаб вазифаларни ҳал этиш устида меҳнат қилмоқда. Фанлар академиясининг ўзидагина қирқ миллат намояндалари қўлни-қўлга бериб ишламоқдалар. Ўзбекистон олимлари кўпгина соҳаларда уларнинг тадқиқотлари республиканинг ўзи билан чекланиб қолмай, бутун совет фанининг мулки бўлиб қолаётганлиги билан ҳақли равишда фахрланмоқдалар.

Шу билан бирга биз барча республикалар олимларининг Коммунистик партия тарбиялаган қардошларча беғараз ҳамкорлиги ва аввало рус олимларининг муттасил бериб келаётган ижодий ёрдами илм-фаннинг равнақ топишида асосий омил бўлганлигини бир дақиқа ҳам унутмаймиз.

1920 йилнинг февралида Ленин декрети билан ташкил этилган Ўрта Осиёдаги олий таълимнинг тўнғичи — Туркистон Давлат университетида ишлаш учун Москвадан Тошкентга саксон олти нафар профессор ва ўқитувчининг келганлиги Совет Шарқи илм-фани йилномасига олтин ҳарфлар билан абадий ёзиб қўйилди. Бу университет айни вақтда республикада барча илмий муассасаларга асос солди, ҳозир республикада икки юзга яқин муассаса ва ташкилот илмий-тадқиот ишларини амалга оширмоқда.

Бугунги кунда республика Фанлар академияси энг муҳим илмий-техникавий проблемаларни ҳал этишга қаратилган йигирмата Бутуниттифоқ программасини, ўн битта Бутуниттифоқ тармоқ программасини ишлаб чиқишда қатнашмоқда.

СССР Фанлар академияси экономика институти бўлимининг мудири профессор **Ю. Ф. Воробьев** конференция минбарига чиқади. Унинг нутқи етук социализм шароитида СССРнинг яхлит халқ хўжалик комплексини ривожлантиришга бағишланди.

Кўп миллатли давлат шароитида ишлаб чиқариш жараёнини умумлаштириш иқтисодий турмушни интернационаллаштиришга муқаррар олиб боради. Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатни изчиллик билан амалга ошираётганлиги, барча республикаларнинг экономикаси муттасил ўсиб бораётганлиги, умумиттифоқ ва миллий манфаатларнинг уйғун равишда қўшиб олиб борилаётганлиги ана шу жараённи тақозо этади.

КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми экономикага раҳбарликнинг бутун соҳасини такомиллаштириш борасидаги ишларни жадаллаштириш зарурлигини уқтириб ўтди.

КПСС XXVI съезди барча иттифоқдош республикаларни экономикани интенсивлаш сари йўллади. Ана шу республикаларнинг ҳар бирида халқ хўжалигини интенсив ривожланиш йўлига ўтказиш ўзига хос шароитларда амалга оширилмоқдаки, бу шароитлар конкрет ўсиш омилларининг нисбатини белгилаб беради. Бунда республикалар иқтисодий комплексларининг мутаносиб тарзда ривожлантирилиши ва у билан бевосита боғлиқ бўлган республикалараро иқтисодий алоқаларнинг рационаллаштирилиши катта роль ўйнайди. Республикалараро иқтисодий алоқаларнинг кўламлари муттасил ортиб бормоқда. Шунга мувофиқ, умумдавлат планлаштирилишига, унинг илмий асосланишига узоқ муддатли, беш йиллик ва йиллик планларнинг уюштирувчи ролига талаблар ошмоқда.

Етук социализм шароитларида яхлит халқ хўжалик комплексини мустаҳкамлаш Коммунистик партиянинг иқтисодий стратегиясини амалга ошириш имкониятларини муттасил кенгайтириб бормоқда.

Қозоғистон ССР Фанлар академиясининг вице президенти, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси **Б. А. Тулепбоев** ялпи мажлисда сўзлаган нутқида СССР халқлари дўстлигининг қарор топиши ва ривожланишида рус халқининг роли тўғрисида гапирди.

Лениннинг дунёни революцион янгилаш ғояси кўпгина халқларнинг энг яхши фарзандларини илҳомлантирди ва большевиклар партиясига бирлаштирди. Рус халқи бошчилик қилган буюк революцион жўшқинлик собиқ «халқлар турмаси» барча миллат ва элатлари меҳнаткашларини ўз ортидан эргаштирди — улар жаҳон тарихидаги мана шу буюк воқеанинг актив иштирокчилари бўлдилар.

Сиёсий соҳада рус халқининг ёрдами рус ишчилар синфининг миллий чекка ўлкалар деҳқонлар оммаси билан иттифоқини мустаҳкамлашда, мамлакат халқлари миллий давлатчилигини қарор топишида намоён бўлди. Ўрта Осиёнинг миллий давлатларга ажралиши мамлакатимиз шарқида шундан кейинги давлат қурилишининг муҳим шарти бўлди.

СССР халқлари дўстлигининг қарор топиши ва мустаҳкамланишида рус халқининг ролига баҳо берганда бу ёрдам аввал бошданоқ совет халқларининг иқтисодий ривожланишини тенглаштиришга, кейинчалик эса уларнинг тенг ҳуқуқли хўжалик ҳамкорлигини таъминлашга қаратилганлигини уқтириб ўтиш зарур. Ўрта Осиёда пахтачиликни вужудга келтиришда, миллий республикалар учун ишчи кадрлар тайёрлашда, маданиятни ривожлантиришда рус халқи жуда катта ёрдам берди.

Мамлакатимиз халқларининг дўстлиги ривожланган социализм шароитида ривожланишнинг янги хусусиятлари ва қонуниятларини касб этмоқда. Эндиликда собиқ қолоқ ўлкаларнинг меҳнаткашлари мамлакатнинг энг муҳим халқ хўжалик вазифаларини ҳал этишда РСФСРга ёрдам берабошладилар. Ўрта Осиё республикаларининг меҳнаткашлари мамлакатнинг кўпгина регионларида йирик комплекс программаларини амалга оширишда актив иштирок этмоқдалар — БАМда, Тюмennинг нефть ва газли районларида, Ноқоратупроқ зонада меҳнат қилмоқдалар. Ўрта Осиё ва Қозоғистон барча республикалар билан иқтисодий алоқаларни кенгайтира бориб, саноат, қишлоқ хўжалигининг кўпгина тармоқларини ривожлантиришда уларга кўмаклашмоқдалар, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга ўзлари қўшадиган ҳиссани кўпайтирмоқдалар.

СССР Фанлар академияси фалсафа институти бўлимининг мудири, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси **Ц. А. Степанян** миллий муносабатларни ўрганишнинг энг муҳим проблемаларига тўхталиб ўтди. Совет олимлари бу йўналишда кўплаб тўлақонли асарлар яратдилар, кўпгина катта илмий тадқиқотларни бажардилар. Бу асарларда ленинча миллий сиёсатни амалга оширишда КПСС тажрибасини тарихий аҳамияти очиб берилган, социалистик миллатларнинг ҳар томонлама равнақ топаётганлиги кўрсатилган, миллий-давлат қурилиши тарихи тўлиқ таърифланган.

Олимларимиз миллий масалада, муносабатларни ўрганишга ёндашишда актив, марксча-ленинча позицияда туриб буржуа ва оппортунистик концепцияларни фош этмоқдалар. Турмушда интернационал ва миллий ўзаро боғланиш қандай содир бўлаётганлиги, социалистик миллатлар ҳар томонлама равнақ топиб янада мустаҳкам яқинлашаётганлиги ва бирлашаётганлигини тадқиқ этиш — марксчи жамиятшунос олимлар олдидаги самарали фаолият майдонидир. Улар ҳар бир республика, совет давлатининг барча халқлари тўплаган жуда бой материалга эгадирлар.

Комплекс тадқиқотлар, философлар, ҳуқуқшунослар, тарихчилар ва билимнинг бошқа соҳалари вакиллари куч-ғайратларини бирлаштириш зарур. Кремлдаги юбилей тантаналари материаллари, ўртоқ Ю. В. Андроповнинг «СССРнинг олтмиш йиллиги» тўғрисидаги доклади жамиятшуносларнинг бутун иши учун жуда катта омил бўлиб хизмат қилади. Умумсовет кўлами ва мазмунини касб этган миллий муносабатлар тарихининг актуал проблемалари ҳамиша марксизм-ленинизм фани талабларининг юксак позицияларида туриб ўрганилиши лозим.

СССР Фанлар академияси Психология институтининг директори, Фанлар академиясининг мухбир аъзоси **Б. Ф. Ломов** минбарга чиқади. У ўз нутқини «Социалистик ижтимоий муносабатлар системасида шахснинг ривожланиши» деган мавзуга бағишлади.

Пролетар интернационализми инсон турмушининг барча томонларини қамраб олиб, унинг кундалик ҳаётига кириб борганида ақлий, ахлоқий ва руҳий жиҳатларини ўз ичига олгандагина унинг чинакам кучи тўла даражада намоён бўлади, кишилар ўртасидаги муносабатларни шакллантиради,— дейди у. Амалда интернационализм принципини қарор топтирган кўп миллатли давлатда миллатларни ривожлантиришнинг янги шартлари вужудга келди. Бу эса албатта одамлар психологиясида ўз аксини топмоқда.

В. И. Ленин миллий туйғу социал туйғуларнинг барча турларидан энг нозик ва тезда озор топадиган туйғу эканлигини таъкидлаб ўтган эди. У миллий туйғуларга нисбатан эҳтиёткорона муносабатда бўлиш, сиёсий ва идеологик ишларда, умуман одамлар билан иш олиб боришда миллий туйғуларни ҳисобга олиш зарурлигини доимо таъкидлар эди. Субъектив — шахсий муносабатлар ҳам айни ана шу миллий туйғуларда намоён бўлади.

Буржуа пропагандаси миллатчилик ва шовинистик қарашларни, бир миллатга мансуб кишиларнинг бошқа миллатларга нисбатан камситиш ва менсимаслик каби қарашларининг ҳар қандай турларини юзага келтиришда миллий туйғулардан фойдаланмоқда. Империализм идеологлари миллий туйғуларни рўкач қилиб, совет кишиларининг интернационал жипслигига путур етказишга интилмоқдалар.

Миллий туғулар билан миллатчилик туйғуларини фарқлай билиш зарур. Миллий туйғулар миллий қадр-қиммат тўғрисидаги тасаввур билан боғлиқ бўлиб, бошқа миллатларга ҳурмат туйғуси билан қўшилиб кетади. Интернационал муносабатлар шароитидагина миллий туйғуларни нормал ривожлантириш мумкин. Миллатчилик туйғулари эса миллий устунликка даъво қилиш ва бошқа миллатларни камситиш билан боғланган.

Интернационал тарбия шароитидагина шахс ҳар томонлама ривожланиши мумкин. Чунки бундай шароит шахснинг инсоният вужудга келтирган маънавий бойликни чинакам эгаллаш имкониятини таъминлайди.

Қирғизистон ССР Фанлар академияси Фалсафа ва ҳуқуқ институтининг директори, Қирғизистон ССР Фанлар академиясининг академиги **А. А. Олтмишбоев** ўз нутқида меҳнаткашларнинг сиёсий онглилигини ошириш учун Ленин ғояларининг таъсир кучи ва аҳамияти тўғрисида гапирди.

Революцияга қадар ўзаро боғланмаган, бир қанча қисмларга ажратилган, одамлар ниҳоятда камбағал ва қашшоқ бўлган Қирғизистон бугунги кунда гуллаб-яшнаётган Совет Социалистик Республикасига айланиб, ҳаммамизнинг ғоят севимли Ватанимиз— Совет Иттифоқининг экономикаси ва маданиятини ривожлантиришга ўзининг сезиларли ҳиссасини қўшмоқда. Аммо қирғиз халқини ҳозиргидек баҳодирона ҳолга келтириш учун коммунистлар ленинчи партияси билан Совет давлати амалга оширган ғоят катта ишлар, барча қардош халқларнинг ва аввало, улуғ рус халқининг ёрдами зарур бўлди.

Қирғизистон иқтисодий жиҳатдан равнақ топганлиги билан бир қаторда халқнинг маънавий бойликлари мислсиз даражада ўсганлиги ленинча миллий сиёсат амалга оширилганлигининг ғоят катта натижаси бўлди.

Бошқа республикаларда бўлгани каби Қирғизистонда ҳам фалсафа фани муваффақиятли ривожланмоқда. Республика философлари меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий тарбиялашда республика партия ташкилотига амалий ёрдам беришга интилиб, совет жамиятини ривожлантиришнинг актуал проблемаларини ўрганмоқдалар. Мамлакатдаги бошқа республикаларнинг жамиятшунослари билан ижодий ҳамкорлик бу ишда ҳам муваффақиятнинг ишончли гарови бўлиб хизмат қилади. Партия XXVI съездининг қарорлари, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми ўртага қўйган вазифалар, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг «СССРнинг олтмиш йиллиги» докладида баён этилган қоидалар ва хулосалар бизга тўғри йўлни кўрсатиб турибди.

Туркманистон ССР Фанлар академияси ижтимоий фанлар бўлимининг академик секретари, Туркманистон ССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси **М. А. Аннанепесовга** сўз берилади. У «Туркман социалистик миллатининг равнақ топиши ва буржуа сохтакорларининг танқид» мавзусида нутқ сўзлади.

Ҳатто бизнинг ғанимларимиз ҳам Ўрта Осиё халқларининг шак-шубҳасиз тарихий ютуқларини эътироф этишга мажбур бўлмоқдалар. Шу билан бирга улар ўзларининг бутун кучларини СССРнинг миллат ва элатларини бир-биридан ажратишга, миллий адоват уруғини сочишга қаратмоқдалар. Синфий душманлар аллақачон унутиб юборилган ҳар хил сохта назарияларни дастак қилиб олмоқдалар, Шу тахлитда улар тарих улоқтириб ташлаган ғояни — «Мусулмонлар миллий коммунизми» ғоясини яна кўтариб чиқдилар.

Ўзгармаслик ва бирёқламалик, ёғочдек қотиб қолганлик, субъективизм ва субъектив сўқирлик турли кўринишлардаги антикоммунизм методологиясининг энг асосий принциплари бўлиб, В. И. Ленин буларни идеализмнинг гносеологик илдизлари, деб жуда аниқ таърифлаган эди. Ғоявий душманларимиз ошкора туҳмат бўҳтонларига ҳам катта ўрин бермоқда.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг «СССРнинг олтмиш йиллиги» докладида мамлакатимизда миллий муносабатларнинг бутун системасини янада такомиллаштиришнинг ҳар томонлама комплекс программаси белгиланган. Партия шундай социал шароитларни вужудга келтирмоқдаки, бунда ҳар бир миллатнинг равнақ топиши, ривож топиши улуғ Ватанимиз халқлари бутун қардошлик иттифоқини юксалтириш ва равнақ топтириш учун замин бўлиб хизмат қилади.

Ялпи мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, И. Б. Усмонхўжаев, О. У. Салимов, А. А. Хўжаев, Н. М. Маҳмудова, Л. Н. Мелкумов, КПСС Марказий Комитети секторининг мудири Д. В. Кузнецов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, Б. Р. Раҳимов, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев иштирок этдилар.

Конференция ўз ишини давом эттирмоқда.

(ЎзТАГ).

КАДРЛАРНИНГ ҚИШКИ ЎҚУВИ

МЎЛ, ЭРТАГИ ВА СИФАТЛИ ҲОСИЛ УЧУН

15 ФЕВРАЛЬ куни Ғалаба районидаги Ленин номли колхоз клубида Тошкент область партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз, совхоз ва бошқа давлат хўжаликлари раҳбар кадрларининг қишки ўқуви программаси юзасидан биринчи машғулот бўлиб ўтди.

Тошкент область партия комитетининг секретари М. Қ. ҚОДИРОВ «Область партия ташкилотлари, совет, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг Ўзбекистон Компартияси III ва VIII пленумлари қарорларидан келиб чиқадиган вазифалар асосида ғўзага ишлов бериш ва эртаки ҳамда мўл ҳосилни йиғиштириб олиш технологиясини янада такомиллаштириш, 1983 йилда пахта етиштиришни кўпайтириш ва хом ашё сифатини яхшилаш юзасидан вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Тошкент область ижроия комитети раиси Т. А. АЛИМОВ «Партия ташкилотлари, совет, қишлоқ хўжалик органларининг КПСС Марказий Комитети май ва ноябрь (1982 йил) Пленумлари қарорлари асосида область колхоз ва совхозларида ер-сув ресурсларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

1-МАШҒУЛОТ

ҲАР БИР ТАДБИР СИФАТЛИ БАЖАРИЛСА

— Областимиз пахтакорлари, — деди М. Қ. ҚОДИРОВ, — 1982 йил кўклами ва ёзидаги жуда ноқулай об-ҳаво шароитида сув танқислигини зўр маҳорат, қатъийлик билан енгиб эртаки ва мўл ҳосил етиштирдилар, терим намунали ўтказилиб, пахта тайёрлаш планини республикада биринчи бўлиб 15 октябрда бажардилар.

ҚАБУЛ пунктларига жами 470 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Ҳар гектар майдондан 34,6 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Етиштирилган жами ҳосилнинг 404,5 минг тоннаси ёки 86,1 проценти машиналарда терилди.

Пахтакорларимизнинг билим ва тажрибалари, маҳоратлари ошганлиги деҳқончилик маданиятини анча юксалтириш, ғўзага ишлов бериш агротехникасини сифат жиҳатдан такомиллаштириш, ҳосилдорликни ошириш ва ялпи пахта етиштиришни кўпайтириш имконини бермоқда. Чигитни барвақт ва қисқа муддатларда экиш, тупроқ намига тўла ва тез ундириб олиш, ҳар гектар майдонда кўчат қалинлигининг оптимал миқдорда бўлишини таъминлаш юзасидан областда аниқ мақсадга қаратилган йўналишда катта иш олиб борилаётганлиги муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, кўпгина хўжаликларнинг пахтакорлари об-ҳаво шароитининг қандай келишига қарамай, пахтадан ҳар йили бир маромда юқори ҳосил етиштириб келмоқдалар. Аммо умумий юксалишга тўсқинлик қилаётган жиддий нуқсонлар, эътибордан четда қолаётган ички резерв ва имкониятлар ҳам ҳали жуда кўп. Масалан, ўтган йили область бўйича 47 та колхоз ва совхоз ҳосилдорликда область даражасига кўтарила олмади. Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхози, шунингдек жами 170 та бригада коллективи давлатга пахта сотиш йиллик планини бажара олмади. Агар бу коллективларда ҳам областнинг ўртача кўрсаткичига тенг миқдорда ҳосил кўтарилганида биз 1982 йилда ҳам 1981 йилда давлатга топширилган рекорд ҳосилни қўлга киритган бўлардик.

Бу коллективларда ҳосилдорликнинг камайишига асосий сабаб, аввало йиллик ва мавсумий ишлар режаси аниқ тузиб олинмади. Агротехник тадбирлар муддатидан кечиктирилиб, бунинг устига сифатсиз ўтказилди. Минерал ўғитлардан фойдаланиш агротехникаси қўпол равишда бузилди.

Пахта ҳосилдорлигини муттасил ошириб бориш, унинг эрта пишиб етилишини таъминлаш минерал ўғитлардан самарали фойдаланишга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Кўпгина хўжаликлар минерал ўғит турларидан тежамкорлик билан фойдаланмоқдалар. Ўғитларнинг ҳаммаси марказлашган омборхоналарда сифатли сақланади. Бироқ, областимизда шундай хўжаликлар ҳам борки, шу пайтгача минерал ўғитлар моҳиятини тўла тушуниб етмаганлар. Энг аввало, уларни усти ёпиқ ерларда, ёғин-сочиндан пана ерда сақлашга етарли эътибор бермайдилар. Илғорлар тажрибасини ўрганишга қунт қилмайдилар, область пахтакорлар Совети бераётган фойдали тавсияларни ўз вақтида тўла амалга оширмайдилар.

Областда сув запасидан тўғри ва рационал фойдаланишга жиддий эътибор берилаётир. Ғўзани суғориш муддатларини белгилашда тупроқдаги нам миқдори ва ер ости сувларининг қандай жойлашганлиги ҳамда тупроқ структураси аниқ ҳисобга олинадиган бўлиб қолди. Эндиликда кўпгина хўжаликлар ғўзани суғоришнинг илғор усулларини қўлламоқдалар.

Олимларнинг бераётган маълумотларига кўра, бу йил ҳам сув танқислиги кутилмоқда. Ҳозирнинг ўзида барча колхоз ва совхозларда сув танқислигининг олдини олиш чораларини кўриш, қўшимча насослар ёрдамида сувни кўпайтириш манбаларини ўйлаб кўриш лозим.

Мўл ҳосил тўплаш ва унинг ҳаммасини нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш фақат агротехник тадбирларни юксак даражада ўтказишгагина боғлиқ эмас. Ғўза касалликларига ва ҳосил зараркунандаларига қарши оқилона кўраш олиб бориш ҳам катта аҳамиятга эгадир. Областимиз хўжаликларида биологик усулни қўллаш йилдан-йилга кенг қулоч ёйиб бормоқда. Айрим район ва хўжаликлар химиявий заҳарли дорилар сепишдан бутунлай воз кечдилар.

Пахтачиликда ҳосил йиғим-терими энг кўп ва оғир меҳнат талаб қиладиган жараён бўлиб қолмоқда. Замонавий пахта териш машиналари ҳар қанча такомиллашган бўлмасин, ғўза баргини бутунлай тўкмай туриб, етиштирилган ҳосилни тўла йиғиштириб бера олмайди. Шунинг учун ғўзаларни дефолиация қилишда ҳар йили кўп қийинчиликларга дуч келинмоқда.

Областимизда ҳар йили ғўза баргини тўкишга 25—26 августда киришилиб, унинг биринчи босқичи сентябрнинг биринчи ўн кунлигида тугатилмоқда. Бу даврда суткалик ўртача ҳарорат 17 даражадан юқори бўлиб, деярли ҳамма дефолиантлар самарали таъсир беради.

Ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида областимиз қишлоқ хўжалик ходимлари, шу жумладан пахтакорларимиз олдида улуғвор вазифалар турибди. Ўтган йилги ютуқларни мустаҳкамлаш ва янада бойитиш учун 1983 йил мўл пахта ҳосилига пухта замин яратиш ҳақида астойдил қайғуришимиз керак. Кўкламги экиш мавсуми тобора яқинлашмоқда. Вазифа шундан иборатки, техника ремонтини яқин кунлар ичида тўла тугатиш, уларни қайта-қайта синаб кўриш керак бўлади. Техникани шундай шайлашимиз керакки, фақат кўкламги экиш мавсумидагина эмас, балки ёз бўйи уларни тўхтовсиз ва юксак унум билан ишлатиш мумкин бўлсин.

Шу билан бирга ариқ-зовурларни ва бошқа суғориш шохобчаларини тозалаб, тартибга келтириб қўйиш ишлари ҳам бугун-эрта тугалланиши керак. Юқори кондицияга етказилган сифатли уруғлик навларини экишга тайёрлашга ҳозирданоқ жиддий киришишимиз лозим.

СУВЧИ МАСЪУЛИЯТИ

Тошкент область ижроия комитетининг раиси Т. А. АЛИМОВ партия ташкилотлари, совет, қишлоқ хўжалик органларининг КПСС Марказий Комитети май ва ноябрь (1982 йил) Пленумлари қарорлари асосида область колхоз ва совхозларида ер-сув ресурсларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш соҳасидаги вазифаларига тўхталди.

ОБЛАСТЬ колхоз ва совхозлари Озиқ-овқат программасида белгиланган тадбирларни, КПСС Марказий Комитетининг май ва ноябрь (1982 йил) Пленумлари қарорларини амалга ошириш учун бу йил деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш юзасидан юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар. Ер-сув ресурсларидан самарали фойдаланиш бу вазифани муваффақиятли бажаришнинг асосий шартидир.

Ер — бебаҳо бойлигимиз. Унинг ҳар қаричидан оқилона, энг кўп самара олишни кўзлаб фойдаланиш областимиз шароитида, айниқса катта аҳамиятга эгадир. Чунки бизда янги ерларни ўзлаштириш имкониятлари жуда чекланган. Областимизда ернинг қадрига етиб, деҳқончилик маданиятини ошириш йўли билан йил сайин пахта, каноп, дон, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олаётган кўплаб хўжаликлар, бригадалар бор.

Бироқ, ҳамма коллективлар ҳам ерга ана шундай муносабатда бўлмоқдалар, деб айтолмаймиз. 1982 йилда 1641 та пахтачилик бригадасидан 345 тасида ҳосилдорлик 30 центнерни ва бундан ҳам камроқни ташкил этди.

Колхоз ва совхозларда эскидан ҳайдаб келинаётган ерларнинг ҳар қаричидан тўлиқ фойдаланиш ҳисобига қишлоқ хўжалик оборотига қўшимча суғорилган майдонларни киритиш бўйича белгиланган тадбирларга кўра суғориладиган экин майдонларини 15 минг гектарга кенгайтириш мўлжалланган. Бунга лалмикор майдонларни, яйловларни маданийлаштириш ва уларга сув чиқариш, эски дарахтлар ҳамда якка тут дарахтларини олиб ташлаш, коллекторлар ва суғориш шохобчалари ёқасидаги дўнгликларни текислаш, уватлар, пайкаллар четлари, йўл ёқаларини ҳайдаш, ортиқча йўллар ва мавсумий ариқларни йўқотиш, карталарни яхлитлаштириш, экин экиладиган ерлар ўртасидаги кичик хуторларни марказий посёлкаларга кўчириш, томорқа майдонларини тартибга солиш ҳисобига эришилади.

Гектарларнинг тўла бўлишига эришиш ердан оқилона фойдаланишнинг муҳим омилларидан биридир. Бунга кўчатларнинг энг мақбул қалинликда бўлишини таъминлаш ҳисобига эришиш мумкин. Пахтачиликда, шунингдек канопчиликда, сабзавотчиликда, картошкачиликда, озуқа ва бошқа экин майдонларида кўчатларнинг нормадагидан сийрак бўлиб қолиши кўплаб ҳосилни қўлдан бой беришга олиб келади.

Кўчатларни жойлаштириш схемаси ва қалинлиги илмий асосланган тавсиялар ҳамда хўжаликларнинг кўп йиллик тажрибалари билан белгиланган. Ягана ўтказилиши билан ҳар бир даладаги кўчатлар миқдорини расмийлаштириб, акт бўйича бригадага топшириш йўлга қўйилган пахтачилик колхоз ва совхозларида ҳосилга ҳосил қўшиляпти. Бу усул барча хўжаликларда қатор ораларига ишлов бериладиган ҳамма экинлар учун қўлланиши лозим.

Ҳозирги кунда Чорвоқ сув омборида атиги 268 миллион кубометр сув тўпланди. Унинг оқимига кўра биринчи квартал охирида бу ерда атиги 260—270 миллион кубометр сув тўпланиши мўлжалланяпти. Бу ўтган йилдагидан қарийб уч баравар камдир. Айни пайтда об-ҳаво маълумотлари дарёларимизда сув кам бўлишини кўрсатяпти. Демак, сув камчил бўладиган мураккаб шароитга ҳозирданоқ пухта тайёрланиш керак.

Ўтган йилдагидек бу йил ҳам вегетация даврида оқова сувлардан ва коллектор-дренаж шохобчаларидаги сувлардан такрорий фойдаланиш масаласига катта эътибор бериш керак. Бунинг учун насослар, қудуқлардан кенг фойдаланиш лозим.

Сув тақчил бўлиши кутилаётганлиги сабабли ҳар бир район, ҳар бир хўжалик учун сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш бўйича тадбирлар комплексини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш керак. Бунда экинларни оқилона жойлаштиришни ҳам, суғориш эгатларининг энг мақбул узунликда бўлишини ҳам, оқова сувлардан фойдаланишни ҳам ҳисобга олиш, суғоришнинг энг илғор усулларидан кенг қўлланиш лозим.

СУРАТДА: тингловчилар қишлоқ хўжалик техникаси билан танишмоқдалар. А. Мальцев фотоси.

ҲАММА ТАРМОҚЛАР ЖАМЛАНАДИ

«КПСС Марказий Комитети май ва ноябрь (1982 йил) Пленумлари қарорлари асосида агросаноат комплексини янада ривожлантиришга раҳбарликни такомиллаштириш юзасидан партия комитетлари, совет, қишлоқ хўжалиги органларининг вазифалари» тўғрисида область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари, область агросаноат бирлашмаси Советининг раиси С. Т. ТОШҚУЛОВ доклад қилди.

Биринчи маротаба агросаноат комплекси планлаштириш ва бошқаришнинг мустақил объекти сифатида ажралиб чиқди. Территориал ва тармоқ планлаштиришнинг мутаносиблигини самарали йўлга қўйиш учун яхши имконият вужудга келди. Асосий мақсад — бу аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлашга эришишдан иборатдир.

Қишлоқ хўжалигини бошқариш системаси ва у билан боғлиқ бўлган тармоқларга раҳбарликни яхшилаш мақсадида областда агросаноат бирлашмаси ташкил этилди ва у ўз фаолиятини бошлаб юборди. Унинг составига қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва унга хизмат кўрсатиш, маҳсулотни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш, реализация қилиш билан шуғулланадиган 47 та ташкилот ва корхона киради. Составида 45 киши бўлган бирлашма Совети тузилди. Совет бирлашманинг юқори органи ҳисобланади.

Корхоналар ва ташкилотларнинг фаолиятини оператив бошқариб бориш учун совет мажлислари ўртасида Президиум сайланди. Президиум Советнинг ижрочи — кўрсатма берувчи органи ҳисобланади. Қишлоқда 15 та район агросаноат бирлашмалари ташкил этилди.

Район агросаноат бирлашмалари составига 472 ташкилот шу жумладан, 200 колхоз ва совхоз, 37 та бўрдоқичилик пунктлари, паррандачилик фабрикалари, 113 та қурилиш ташкилотлари ва корхоналари, 128 та район ва бошқа ташкилотлар киритилган. Район Советлари составига 387 киши сайланган.

Район агросаноат бирлашмаларининг раислари район ижроия комитетлари раисларининг биринчи ўринбосарлари ҳисобланадилар.

КПСС Марказий Комитети май ва ноябрь (1982 йил) Пленумларида, ишлаб чиқаришни мустаҳкамлашга, қишлоқ меҳнаткашларининг моддий манфаатдорликларини оширишга ёрдам берадиган иқтисодий шарт-шароитларни вужудга келтиришга катта эътибор берилди.

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга асосан интенсивлаш йўли билан эришиш зарур. Бу — деҳқончилик ва чорвачилик маданиятини юксалтириш, химиялаштириш ва комплекс механизациялаштиришни ривожлантириш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлиги ва чорва маҳсулдорлигини ошириш демакдир. Агросаноатни ривожлантиришнинг ҳозирги босқичида корхоналараро ўзаро алоқа ва ўзаро муносабат масалалари муҳим роль ўйнайди. Бу ўринда энг биринчи навбатда колхозлар ва совхозлар билан қишлоқ хўжалиги техникаси, қурилиш ташкилотлари, мелиораторлар, тайёрлов ташкилотлари алоқалари пишиқ ва пухта йўлга қўйилиши керак.

Бу ташкилотлар ишига қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши натижаларига, маҳсулот миқдори ва сифатига қараб баҳо бериш зарур. Тайёрлов ташкилотларининг фаолиятига эса тайёрлаш планларининг бажарилишига қараб баҳо берилади.

Ўн биринчи беш йилликда ва 1990 йилгача бўлган даврда областимизда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва тайёрлашни анча ўстириш кўзда тутилади. Бу вазифани муваффақиятли бажариш учун агросаноат комплекслари ҳар хил тармоқлари ўртасидаги диспропорцияни тугатиш ва биринчи навбатда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва қайта ишлаш билан шуғулланадиган корхоналарни ривожлантиришдаги қолоқликни тугатиш лозим. Кейинги етти йил давомида консерва заводларининг ишлаб чиқариш қуввати 25 процент ортди. Ваҳоланки, ана шу даврда сабзавот етиштириш 42 процент ўсди. Иш тиғиз кезларда шу туфайли ҳам етиштирилган ҳосилни ва бошқа маҳсулотларни сақлашда бир қатор қийинчиликлар туғилмоқда.

Гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашни ҳам анча яхшилаш керак. Тайёрлов пунктлари тармоғини кенгайтириш лозим. Чорвани ва сут маҳсулотларини бевосита хўжаликларнинг ўзидан қабул қилиб олишга ўтишни тезлаштириш керак.

Бу беш йилликда агросаноат комплексининг барча тармоқларида бригада ва коллектив пудратини, меҳнатга аккорд-мукофот системасида ҳақ тўлашни жорий этиш зарур. Шунингдек, раҳбарлар ва мутахассислар қишлоқ хўжалигида ҳам, бошқа соҳаларда ҳам бошқаришнинг ҳозирги замон усулларини, агросаноат комплекси хусусиятлари ва вазифаларини яхши эгаллаган бўлишлари керак. Улар ишлаб чиқаришни ташкил этиш техникаси, технологияси ва экономикасини яхши билишлари зарур.

Озиқ-овқат программасини амалга ошириш бу бир йиллик иш эмас. Лекин уни бажаришни кечиктириб ҳам бўлмайди. Шунинг учун ҳам Совет, қишлоқ хўжалиги органлари, область ва район агросаноат бирлашмалари ходимларининг вазифаси бу программани бажаришга қаратилган амалий тадбирларни ишлаб чиқиш ва жорий этишдан иборат. Шунга эришмоқ зарурки, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига ажратилган маблағлар бугуннинг ўзидаёқ самара бериши, эртага эса бундан ҳам яхши натижаларга эришишимиз лозим.

МЕХАНИЗАЦИЯ, ҲОСИЛДОРЛИК, ТАННАРХ

Оққўрғон район партия комитетининг биринчи секретари З. Г. МАҲСУМОВ техника тараққиётини кенг жорий этиш ва алмашлаб экишни ўзлаштириш асосида пахтачилик самарадорлигини ошириш соҳасидаги иш тажрибаси ҳақида гапирди.

РАЙОН хўжаликларида ҳамма майдонларга пахта кенг қаторлаб экилади. Туксизлантирилган чигитларни аниқ ташлайдиган сеялка билан экиладиган майдон умумий пахта майдонининг 88,5 процентини ташкил этади. Бундай шароитда экишдан бошлаб, ҳосилни йиғиб-териб олгунгача бўлган даврдаги барча ишларни қулай агротехника муддатларида ва юқори сифатли қилиб ўтказиш муҳимдир.

Шунинг учун ҳам районда агротехник тадбирларни ўтказишнинг конкрет календарь графиги ишлаб чиқилиб амалга оширилмоқда. Бу чигит экишни 6—7 иш кунида, яганани 27—28 апрелда тугатиш имконини бераётир.

Ғўзани суғориш, қатор ораларига ишлов бериш ва органик ўғитлар солиш муддатлари аввалдан белгиланиб, унга тўла амал қилинганлиги учун мўл ҳосил тўпламоқда, у эрта пишиб етилмоқда. Йиғим-терим айни қизиган кунларда ипатоволиклар усули кенг қўлланилаётир. Пахта бригада усулида қабул қилиб олинмоқда. Натижада пахта топшириш суръатлари юқори бўлиб, терим долзарб паллага кирган пайтларда кунлик ўсиш 6—7 процентни ташкил этяпти.

Комплекс механизациялаштиришни кенг қўллаш ҳам пахтачиликни интенсивлашга катта ёрдам бермоқда. Бу меҳнат унумдорлигини кескин ошириш имконини берди. Масалан, 1982 йилда ҳар бир ишчи ҳисобига 15,7 тонна ёки ўнинчи беш йилликдагига нисбатан 3 тонна кўп пахта етиштирилди. Машиналарда терилган пахта жами ҳосилнинг 87,2 процентини ташкил этди.

Бироқ районда замонавий қишлоқ хўжалиги юзага келаётган проблемаларни ҳал этишга комплекс ёндошишни талаб этишини яхши билишади. Агар алмашлаб экишни ўзлаштириш юзасидан қатъий иш олиб борилмаганда ҳосилдорликни оширишга, хом ашё сифатини яхшилашга, деҳқончилик маданиятини ўстиришга эришиб бўлмас эди. Чунки, экин майдонлари структурасини яхшилаш, колхоз, совхозларни алмашлаб экиш бўйича лойиҳа ҳужжатлари билан ўз вақтида таъминлаш — юқумли вилт касали, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари касалликларига қарши курашиш демакдир.

1980 йилдан буён район колхоз ва совхозлари 26 минг гектар майдонда 100 процент алмашлаб экишни ўзлаштирдилар. Барча алмашлаб экиш майдонлари ва массивлари бўйича структура картограммаси тузилган ва у амалда қўлланилмоқда. Шунингдек, район бўйича умумий ва хўжаликлар бўйича алмашлаб экишни ўзлаштиришнинг аҳволини акс эттирувчи диаграмма мавжуд.

Бундай тадбирларни майда карталарни камайтириш, хутор системасини тугатиш, суғориш тармоқларини реконструкция қилиш ва ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ишлари билан қўшиб олиб бориш — пахтачиликдаги катта резервдир.

ЕР ҚАДРИ

Ғалаба районидаги «Ленинград» колхози партия комитетининг секретари М. АБДУРАМОНОВ ўз нутқини экин майдонларини маданийлаштириш ҳисобига суғориб ҳайдаладиган ерлар самарадорлигини ошириш масаласига бағишлади.

ХЎЖАЛИК территориясидаги мавжуд 2661 гектар майдоннинг 73,6 проценти қишлоқ хўжалик экинлари учун ажратилган. Хўжаликнинг бундай ер структурасидан кўриниб турибдики, ҳайдалиб суғориладиган майдонларни кенгайтиришнинг катта резервлари мавжуд. Колхозда бу соҳада тинимсиз иш олиб боріляпти. Масалан, ўнинчи беш йилликда 300 гектар майдон капитал текисланди. Бундан ташқари экин майдонларининг ҳаммаси йил сайин жорий текислаб борилмоқда.

Бизнинг хўжалигимиз шароитида суғориладиган карталарни йириклаштириш муҳим аҳамиятга эгадир. Тўққизинчи беш йиллик даврида карталарнинг ўртача ҳажми 10-12 гектар бўлса, ҳозир 18-20 гектарга етказилди. Бунга асосан суғориш шохобчалари ва йўлларни реконструкция қилиш, ортиқча ариқларни йўқотиш, йўл ва ариқ-зовурларнинг ёқаларини текислаб, экин майдонига қўшиш ҳамда тут дарахтларини керакли жойларга экиш йўли билан эришилмоқда.

Суғориладиган ерлар самарадорлигини оширишда алмашлаб экишни жорий этиш ва ўзлаштириш, экинларга ишлов бериш агротехникасини яхшилаш ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Агар тўққизинчи беш йилликда фақат 1080 гектар ерда алмашлаб экиш ўзлаштирилган бўлса, 1982 йилда бундай майдон 1365 гектарни ташкил этди.

Бир сўз билан айтганда, экинлар ҳосилдорлигини оширишда майда-чуйда иш бўлмайди. Уруғликни танлаш ва тайёрлашдан бошлаб экинни парвариш қилиш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ва маданийлаштириш каби тадбирлар ҳам зарурдир.

БИОЛОГИК УСУЛГА КЕНГ ЙЎЛ

«Ташоблсельхоз химия» бирлашмасининг раиси Ж. ШАРИПОВ ғўза зараркунандалари ва касалликларига қарши курашишнинг илғор усулларини кенг жорий этиш юзасидан область колхозлари ва совхозлари ишини янада яхшилаш чоралари тўғрисида сўзлаб берди.

ОЗИҚ-ОВҚАТ программасини амалга ошириш, пахта ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш бўйича ўн биринчи беш йиллик топшириқларини бажаришда экинларни зараркунанда ҳашаротлардан, турли касаллик ва бегона ўтлардан муҳофаза қилиш муҳим аҳамиятга эга. Илғор пахтакор хўжаликларнинг тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, агротехник, биологик ва химиявий методларни бир-бирига мутаносиб ҳолда қўллашга асосланган илғор ҳимоя усулларини жорий этиш катта самара беради.

Иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқ бўлган ҳоллардагина химиявий ишлов бериш керак. Кузатувчиларнинг яхши ишлашлари, профилактика чораларини ўз вақтида кўриш химиявий ишлов беришни 1,5—2 марта камайтиради.

Химиявий заҳарли дориларни кўпроқ трактор аппаратлари ёрдамида сепиш ҳар жиҳатдан фойдалидир. Буни амалда синаган Коммунистик, Ўрта Чирчиқ, Чиноз ва Янгийўл районлари хўжаликларида самолётлар ёрдамидан қарийб воз кечилди.

Кейинги йилларда область колхоз ва совхозларида қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандалари ва касалликларига қарши биологик усулда кураш тобора кенг қўлланилмоқда. Ҳозирги кунда областимизда 34 та биология лабораторияси мавжуд. Шулардан 16 таси трихограмма ва габробракон тайёрлаб чиқариладиган 33 та механизациялашган линия ва 345 та боксга эга.

1982 йилда пландаги 295 минг гектар ўрнига 333,6 минг гектар майдонда биология усули қўлланилди. Бу 1981 йилдагига нисбатан 139 минг гектар кўпдир.

Бир қатор колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари биология усулига етарли эътибор бермаётирлар. Оҳангарон, Бўстонлиқ ва Паркент районларида ҳанузгача бирорта биология лабораторияси ташкил этилмаган.

Область қишлоқ хўжалик бошқармаси, область мева-сабзавот хўжаликлари агросаноат бирлашмаси, «Облсельхозтехника», «Облсельхозхимия» бирлашмалари ва уларнинг жойлардаги органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари янги биология лабораторияларини қурилишини лойиҳалаш ва мавжуд биноларни реконструкция қилиш масалаларини жуда суст ҳал қилмоқдалар.

Кузги-қишки об-ҳаво шароити бу йил қишлоқ хўжалик зараркунандалари ҳамда касалликларнинг ривожланиши ва кўпайиши учун жуда қулай бўлаётир. Бу эса қишлоқ хўжалик органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари масъулиятини янада оширади, уларни ҳар бир колхоз ва совхозда ўсимликларни ўз вақтида ва сифатли ҳимоя қилиш, зарур техника воситалари ва гербицидларни ҳозирлаб қўйиш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқиш ва амалга оширишга даъват этади.

Машғулотда Бўка район партия комитетининг биринчи секретари Т. ИСЛОМОВ, Тошкент область партия комитетининг қишлоқ хўжалик бўлими инструктори Р. Н. НУРМАТОВ, область сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи М. Т. ТУРСУНОВ, «Ташоблсельхозхимия» бирлашмаси раисининг ўринбосари И. В. ТЕРЛЕЦКИЙ ўртоқлар сўзга чиқдилар. Бекобод районидаги Ленин номли колхоз партия комитетининг секретари С. ХОЛБЕКОВ мўл ва эртаги пахта ҳосили етиштириш тажрибалари ҳақида сўзлади.

Калинин районидаги «Хасково» совхози директори М. ТЎЛАГАНОВ сабзавот ва озуқа экинлари ҳосилдорлигини ошириш ҳақида гапириб берди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

(Боши 1-бетда).

Ҳар йили республика театрларининг кўплаб спектакллари мамлакатимизда ва чет элларда юксак баҳога сазовор бўлмоқда, Бутуниттифоқ ҳамда Халқаро фестиваллар ва конкурсларнинг мукофотлари билан тақдирланмоқда; бу спектакллар социалистик турмуш тарзини пропаганда қилишга ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашга актив кўмаклашмоқда.

Айниқса қишлоқ жойларда томошабинларга хизмат кўрсатиш яхшиланмоқда. Область театрлари ўз саҳнасида ва қишлоқдаги филиалларида дала меҳнаткашлари учун тез-тез спектакллар қўйиб бермоқдалар, уларнинг меҳнат коллективларини оталиққа олиши кенгаймоқда.

Театр ва бошқа томоша муассасаларининг моддий-техника базаси анча мустаҳкамланди.

Шу билан бирга республика Маданият министрлиги, Театр жамияти, Ёзувчилар ва Композиторлар союзлари, маҳаллий партия ва совет органлари театр санъатини янада ривожлантириш ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш имкониятларидан етарли даражада фойдаланмаяптилар, бу ишларни аниқ перспектив план асосида олиб бормаяптилар, театрлар фаолиятидаги камчиликларни тугатишда сусткашликка йўл қўймоқдалар.

Совет санъатининг юксак мезонларига тўлиқ жавоб бермайдиган, ғоявий ва бадиий жиҳатдан бўш спектакллар ҳали кўпинча пайдо бўлиб турибди. Республика ва область театрларининг репертуарини тузишда меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий ва бадиий эстетик жиҳатдан тарбиллаш вазифалари, уларнинг маданияти ва маънавий эҳтиёжлари ўсганлиги ҳамиша ҳам ҳисобга олиняпти деб бўлмайди. Театр репертуарларида мамлакатимиз халқлари ленинча дўстлигининг қудратли кучини, социалистик турмуш тарзини яққол ва чуқур очиб берувчи, республика ишчилар синфи, зиёлиларининг қаҳрамонона меҳнатини, пахтакорлар, барча дала меҳнаткашлари жасоратини мадҳ этувчи йирик саҳна асарлари ҳали кам. Болалар ва ўсмирлар учун мароқли, мактаб программаси билан боғлиқ спектакллар етишмайди.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Театр жамияти, Ёзувчилар ва Композиторлар союзлари янги пьесалар ва либреттолар яратишга оид ишларни ташкил этишга етарли даражада эътибор бермаяптилар, конкурсларни кам ўтказмоқдалар, айниқса опера ва балетларга давлат буюртмаларини бажармаяптилар. Шу мақсадларда бой тарихий-адабий мерос, хусусан, достон ва эпослар етарлича ишлаб чиқилмаяпти. Театрлар ёзувчилар ва композиторлар билан мустаҳкам ижодий алоқа боғлаган эмас.

Бир қанча театрлар, айниқса область театрларининг спектакллари режиссёр ғоясининг оригиналлиги ва актёрларнинг юксак ижрочилик маҳорати билан ажралиб турмайди, бу спектакллар томошабинларни ўзига жалб эта олмай, бироз вақт ўтгач, репертуардан тушиб қолади.

Кўпгина театр коллективлари ҳамон концерт қўйиш билан шуғулланмоқдалар, бу эса театр санъатини ривожлантиришгагина эмас, шу билан бирга область филармонияларининг самарали ишлашига ҳам ғоят салбий таъсир кўрсатмоқда. Айни вақтда улар янги постановкалар қўйиш, театрнинг ўзида ва сайёр саҳналарда спектакллар кўрсатиш планларини бажармаяптилар.

Абитуриентларни танлаб олишда, саҳна кадрларини тайёрлаш ва улардан фойдаланишда, театрларда профессионал ўқишни ташкил этишда жиддий нуқсонлар мавжуд, мамлакатнинг марказий шаҳарларида стажировкадан ўтиш планлари барбод бўлмоқда, кадрлар қўнимсизлиги ҳали жуда катта. Тошкент театрлари, жумладан академик театрлар ҳам область театрлари коллективларига фақат онда-сонда ёрдам бермоқдалар, мазкур театрлар артистларининг ўзаро планли гастроллари ташкил этилмаган.

Республика Маданият министрлигида, Театр жамияти правлениесида, маҳаллий партия ва совет органларида театр санъати масалалари ҳамиша ҳам зарур даражада ҳал этиляпти, деб бўлмайди.

Республика газета ва журналлари, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети айниқса область марказларидаги театр ҳаётига оид материалларни кам эълон қилмоқда, ва эшиттириш ҳамда кўрсатувларни онда-сонда уюштирмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети область, шаҳар партия комитетлари, республика Маданият министрлиги, Театр жамияти, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари, Тошкент шаҳар ижроия комитети зиммасига айтиб ўтилган камчиликларни бартараф этиш, театрларга раҳбарликни кучайтириш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда уларнинг ролини янада оширишга қатъият билан эришиш; партия комитетлари зиммасига театрлар, маданият органлари, ижодий союзлар ва ташкилотларнинг бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини такомиллаштиришга оид конкрет тадбирларни амалга ошириш, уларнинг ташкилотчилик, идеологик ва сиёсий тарбиявий ишлари самарадорлигини кучайтириш вазифасини юклади.

Республика Маданият министрлигига, Ўзбекистон Ёзувчилар ва Композиторлар союзларига ҳамда Театр жамиятига театр санъатини янада ривожлантиришнинг узоқ муддатли перспектив планини ишлаб чиқиш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш; театрлар репертуари ғоявий-бадиий савиясини бутун чоралар билан оширишга, драматургларга давлат буюртмалари бериш системасини тартибга солишга диққат-эътиборни жалб этиш; Ўзбекистон ССР Фанлар академияси билан биргаликда тарихий-адабий мероснинг энг яхши асарларини, достонлар ва эпосларни танлаб олиш ва улар асосида саҳна асарлари тайёрлаш; саҳна асарлари яратиш соҳасида драматурглар, композиторлар, режиссерлардан иборат янги ижодий экспериментал группалар ташкил этиш; театр танқидчилиги фаолиятини активлаштириш, театр санъати масалаларини, айрим театр коллективларининг ижодий фаолиятини тез-тез муҳокама қилиб туриш, республиканинг машҳур драматурглари, композиторлари, актерлари ва режиссерларининг ижодий кечаларини ўтказиб туриш вазифаси топширилди.

Қарорда Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига ғоявий ва бадиий жиҳатдан юксак репертуар тузиш соҳасидаги ишларни янада такомиллаштириш, унинг коммунистик қурилиш вазифалари ва меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш вазифалари билан алоқасини кучайтиришга оид қатъий тадбирлар кўриш; театрлар, айниқса область театрлари фаолиятини театрда ва сайёр саҳналарда тўла қонли спектакллар кўрсатишга, янги пьесаларни саҳнага қўйишни ва илгариги энг яхши саҳна асарларини қайта тиклашга жалб этиш, белгиланган тартиб бажарилишини таъминлаш вазифаси юклатилди. Мазкур тартибга мувофиқ театр коллективлари Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг рухсати билангина концерт қўйишлари мумкин. Маданият министрлигига ҳар йили Тошкент шаҳрида Қорақалпоғистон АССР ва область театрларидан битта ёки иккитасининг гастролларини ўтказиш; республиканинг ўзида Тошкент шаҳри, Қорақалпоғистон ва область театрлари етакчи актерларининг гастролларини планли тартибда ташкил этиш таклиф этилди. Қорақалпоғистон АССР ва область театрларининг энг яхши актерларини Тошкент шаҳридаги тегишли театрлар спектаклларида қатнашишга мунтазам суратда таклиф этиб турилсин. Меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялашни янада кучайтириш, қардош маданиятларнинг баҳамжиҳат иш кўриб ва бир-бирини ўзаро бойитишини активлаштириш мақсадида Маданият министрлигига иттифоқдош республикалар билан биргаликда ўзаро театр санъати фестиваллари ўтказиш практикасини яхшилаш, мамлакатнинг энг яхши театр коллективларини В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройида спектакллар кўрсатиш учун мунтазам таклиф этиб туриш топширилди.

Ўзбекистон Композиторлар союзи правлениесига янги йирик музикали саҳна асарлари, айниқса опера ва балетлар яратишга оид таъсирчан тадбирларни амалга ошириш, Маданият министрлигига ҳамда республика телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетига мана шундай асарларни кўпроқ тўплаш тавсия этилди.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги қарорга мувофиқ ёш санъат кадрларини танлаш ва театр-бадиий институтда ўқитишни такомиллаштириш, уларни мамлакат марказий шаҳарлари олий ўқув юртларда тайёрлашни кўпайтириш тадбирларини амалга ошириш, шунингдек Ёзувчилар, Композиторлар союзлари ва театр жамияти билан биргаликда ёш драматурглар учун лабораториялар ва курслар ташкил этиш билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш топширилди. Ҳунар-техника Давлат комитети маданият органларининг буюртмалари асосида ўз қарамоғидаги билим юртларида театр-техник кадрлар тайёрлай бошлайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ёш авлодни ғоявий ва бадиий-эстетик жиҳатдан тарбиялашни янада яхшилаш муҳим аҳамиятга эга эканлигини ҳисобга олиб, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари зиммасига республика область марказларида болалар ва ўсмирлар театрлари тармоғини ривожлантириш планини ишлаб чиқиш ва уни амалга ошириш вазифасини юклади.

Республика ва область газеталари, журналларига, Ўзбекистон информация агентлигига, Ўзбекистон ССР телевидение ва радио эшиттириш Давлат комитетига республикада театр ҳаёти тўғрисида, айниқса область ва шаҳар театрларининг ижодий фаолияти тўғрисидаги материалларни тез-тез эълон қилиш ва эшиттириш ҳамда кўрсатувлар ташкил этиш; Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига, Ўзбекистон Ёзувчилар ва Композиторлар союзларига энг яхши оригинал ўзбек ҳамда таржима пьеса ва либреттолар тўпламини рус ва ўзбек тилларида тайёрлаш, нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари Давлат комитетига бу тўпламни нашр этиш таклиф қилинди.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижроия комитетларига, Тошкент шаҳар ижроия комитетига республика санъаткор зиёлилари маданий-маиший ва уй-жой шароитини яхшилашга қаратилган қўшимча тадбирларни амалга ошириш вазифаси топширилди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЁЗУВЧИЛАР СОЮЗИ МАТБУОТ БЮРОСИ ХАБАР ҚИЛАДИ

АТОҚЛИ АДИБ НОМИ БИЛАН

ШУ йилнинг май ойида республикамиз жамоатчилиги атоқли шоир, Ленин мукофоти лауреати Ғафур Ғулом таваллудининг 80 йиллигини кенг нишонлайди. Адибнинг юксак публицистик пафосга йўғрилган ажойиб шеър ва достонлари, ҳикоя ва қиссалари миллионлаб совет кишиларининг қалбидан мустаҳкам жой олган.

Тошкент шаҳар партия комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг ижроия комитети атоқли сўз санъаткори кўп сонли ихлосмандларнинг таклиф ва истакларини ҳисобга олиб, пойтахтимизда Ғафур Ғулом номидаги майдон яратиш ҳақида қарор қабул қилди. У Тошкент марказида — шоирнинг уй-музейи билан ёнма-ён жойлашади. Майдонда улуғ шоирнинг ҳайкали қад кўтаради.

В. НИКОЛАЕВ.

«НИЛУФАР»НИНГ ЯНГРОҚ ОВОЗИ

Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати — Тошкент Давлат маданият институтининг «Нилуфар» ансамбли қатнашчилари Бухоро областига қилган ижодий сафарларидан қайтиб келдилар. «Ўзбекистон Ленин комсомоли» деб номланган агитпоездда студент санъаткорлар билан бирга Улуғ Ватан уруши ветеранлари, пропагандистлар бор эди.

Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 65 йиллиги шарафига ўтказилаётган Бутуниттифоқ оммавий мудофаа ойлиги программасидаги учрашувлар ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялашга қаратилган эди.

— Шу боисдан ҳам программамиздан ўрин олган куй ва қўшиқларнинг аксарияти севикли Ватанни, тинчликни, бахтиёр ёшликни тараннум этди, — дейди ансамбль бадиий раҳбари Тоҳир Йўлдошев. — Концертдан сўнгги Улуғ Ватан уруши ветеранларининг жонли суҳбатлари бу мавзуни янада тўлдирди ва бойитди.

Агитпоезд ўн кун мобайнида областнинг Қоракўл, Свердлов, Пешку, Ромитан, Шофрикон, Ғиждувон, Вобкент районларида бўлди. Ҳамма жойда ҳаваскор студентлар чиқишлари мамнуният билан кутиб олинди.

М. ЗАРИПОВ.

ЙИГИТЛАРНИНГ УЧҚУР ҚАНОТИ

ТОШКЕНТ ОТ ЗАВОДИДАН ФОТОРЕПОРТАЖ

Йўлингиз тушиб, Оҳангарон районидаги Тошкент от заводида бўлсангиз, хаёлингизни таърифда тенги йўқ учқур арғумоқлар туёғининг дўпири-ю, гижинглаши ўғирлайди.

— Қорабайир, — дейди завод касаба союз комитети раиси Р. Мухторов. — Бундай наслдаги отларнинг довруғини бутун жаҳон билади. Афсуски, кейинги пайтларда қорабайирлар камайиб кетаётир.

Завод коллективи асосан зотдор насларни кўпайтириш ишлари билан шуғулланади. Шу мақсадда бу ерда 415 та от парваришланмоқда. Уларнинг 380 боши зотдордир.

Отбоқарлар парваришлаётган Англия қорабайирлари ҳамда соф қонли қорабайирларнинг харидорлари фақат мамлакатимиздагина эмас, чет элда ҳам муттасил ортиб бораётир. Ўтган йили завод коллективи 72 бош зотдор отларни реализация қилди. Шулардан 5 тасига чет эллардан харидорлар чиқди. Биргина ана шу йўл билан олинган соф даромад 70 минг сўмни ташкил этди.

Завод айни вақтда етук чавандозлар маскани ҳамдир.

СУРАТЛАРДА: [чапдан юқорида] тренер У. Ғангиров мусобақа учун совитилаётган қорабайир билан; чавандозлар навбатдаги машғулот пайтида; СССР спорт мастери В. Левин [ўнгда юқорида] йирик мусобақаларда қатнашиш билан бирга болалар ва ўсмирлар спорт мактабига раҳбарлик қилади. У ёшларга ўз маҳоратини кунт билан ўргатаётир; тўсиқлар устидан ошиб ўтишда қорабайирлар панд бермайди.

В. Портнов фотолари.

ФУТБОЛ

ҚАҲРАМОН СОВРИНИ «СОҲИБКОР»ДА

ЭРТАГА пойтахтдаги «Старт» ҳамда областимизнинг Олмалиқ, Чирчиқ, Янгиобод, Келес шаҳарлари стадионларида футбол бўйича республика кубоги мусобақаларига старт берилади. Мамлакат футбол чемпионатининг иккинчи лига Ўзбекистон зонасида қатнашаётган ўн беш кучли коллектив уч кичик группага бўлиниб ўйнайдилар. Соврин эгаси 2 март куни аниқланади.

Мусобақаларда областимиз спорт шарафини Янгийўл районидаги Усмон Юсупов номли агросаноат бирлашмасининг «Соҳибкор» чарм тўп усталари ҳимоя қиладилар. Улар ўз группаларида Наманганнинг «Навбаҳор», Қаршининг «Бешкент» ҳамда «Шаҳрихончи» ва «Янгиер» командалари билан учрашадилар. Группа ғолиблари финалга йўлланма олишади.

Кубок мусобақалари олдидан Тошкент ва Янгиер шаҳарларида Совет Иттифоқи Қаҳрамони Турғун Аҳмедов хотира соврини учун ўтказилган турнир ўзига хос тайёргарлик вазифасини ўтади. Мазкур турнирда республикамизнинг кучли 8 коллективи икки группага бўлиниб иштирок этди. Халқободлик йигитлар ўз группаларида барча ўйинларини ҳужумкорлик руҳида ўтказдилар. Улар «Хоразм» коллективини 2:1, «Ҳисор» футболчиларини 3:1, «Хива» командасини 4:1 ҳисобида енгиб, финалга йўлланма олдилар. Иккинчи группада эса «Шаҳрихончи» шундай ҳуқуқни қўлга киритди.

Ўтган душанба куни бу икки коллектив ўртасида ҳал қилувчи ўйин бўлди. Областимиз вакиллари ўйинни 1:0 ҳисобида ўз фойдаларига тугатдилар.

Ғолиб команда қаҳрамон номидаги вимпел, «Урожай» ҳамда «Пахтакор» кўнгилли спорт жамиятлари Марказий Советларининг дипломи билан тақдирланди.

— Коллективимиз шаклланиб, ҳар бир ўйинчи майдонда ўз ўрнини топмоқда, — дейди команда бошлиғи К. Мўминов. — Биз республика кубоги мусобақаларида ҳам мухлисларимизни мамнун этиш ниятидамиз.

Р. ШЕРАЛИЕВ.

БУГУН «ЎЗБЕКФИЛЬМ» ПАВИЛЬОНЛАРИДА

ЭКРАНДА — ЎТМИШ САДОСИ

«Ўзбекфильм» киностудиясида суратга олинаётган янги бадиий фильм «Уйғониш» деб номланган. Ёзувчи Назир Сафаров ва кинорежиссёр Николай Рожков сценарийси асосида яратилаётган бу икки серияли картинага 1916 йилги Жиззах қўзғолони воқеалари асос қилиб олинган. Ўша давр образини экранда тўлақонли яратишда Ҳожиакбар Холиқов бошлиқ қурувчилар бригадаси киноижодкорларга яқиндан ёрдам бердилар. Студия павильонларида Жиззахнинг бундан сал кам 70 йил аввалги қиёфасини акс эттирувчи шаҳарча бунёд этилди.

Фильм бош мусаввири, Ўзбекистон ССР халқ рассоми Эммануэль Калонтаров ва рассом-декоратор Игорь Гуленколар ўз асарларида кўҳна Жиззахнинг қиёфасини яратиш билан чекланиб қолмадилар, балки унинг бадиий образини ҳам ёрита олдилар.

О. АПУХТИН.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

«ҚОР ГУЛИ»

● УСМОНЖОН Шукуровнинг ушбу илк шеърий тўпламини юртимизнинг фидокор кишилари, камтарин меҳнаткашларининг юксак фазилатларини улуғловчи ва ғоят самимий лирик-фалсафий шеърлар ташкил этади.

«БАХТИМ»

● БАХТ тушунчаси инсоннинг бир лаҳзалик кўнгли ёришишидан тортиб не-не ниятларининг қарор топишигача бўлган изланишлари оқибатидир. Бинобарин, шоир эл-юрт меҳри, башариятнинг эзгу умидларини ўзига хос оҳангларда куйлашга интиларкан, ана шу бахтни идрок этади. Шоир Низомжон Парда янги поэтик китобида ҳам мана шу умумбашарий туйғуни куйлайди.

«АСАРЛАР. III-ЖИЛД».

● ЎЗБЕКИСТОН ССР халқ ёзувчиси, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати Мирмуҳсиннинг тўрт жилдлик «Асарлар»и нашр этилмоқда. Унинг учинчи жилдига адибнинг «Меъмор», «Чотқол йўлбарси» романлари киритилди.

«КЕВОНГЛАР УЙЛАНИШИ»

● ТАНИҚЛИ нивх ёзувчиси Владимир Сангининг ушбу романида революциядан олдинги узоқ шимолда яшаган элатларнинг фожиавий ҳаёти, капиталистик муносабатлар таъсирида кўплаб уруғ ва қабилаларнинг йўқ бўлиб кетиши хикоя қилинади. Романни рус тилидан Соат Мусаев ва Эркин Азимов таржима қилишган.

«ЧЎҚҚИЛАР ЧОРЛАЙДИ»

● БУ ТЎПЛАМГА республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларида яшаб, ижод қилаётган бир гуруҳ қаламкашларнинг қисса ва ҳикоялари киритилган. Бу асарларда бугунги куннинг долзарб ижтимоий-маънавий муаммолари, бунёдкор замондошларимизнинг сермазмун ҳаёти ўзига хос бадиий тарзда акс эттирилган.

«ЙИЛЛАРГА ЖАВОБ»

● ЛУТФУЛЛА Муталлиб (1922—1945) уйғур халқининг ватанпарвар шоири, халқ озодлиги йўлида қурбон бўлган ёрқин сиймолардан биридир. 1976 йили ўзбек тилида илк марта Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти томонидан Лутфулла Муталлибнинг «Ёшлик худди чақмоқ» деб аталган тўплами нашр этилганди. Янги чоп қилинган «Шеърлар» китобига «Ёшлик худди чақмоқ» тўпламига кирган барча шеърлар билан бирга янги таржималар ҳам қўшилди.

УШБУ КИТОБЛАР ҒАФУР ҒУЛОМ НОМИДАГИ АДАБИЁТ ВА САНЪАТ НАШРИЁТИДА ЧОП ЭТИЛДИ.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ТОШКЕНТ 57-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1983—84 ўқув йили учун

қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

кесиш йўли билан металларга совуқ ишлов берувчи токарь-универсал, фрезерчи (программали бошқариладиган станоклар оператори), **саноат асбоб-ускуналарини ремонт қилувчи слесарь-механик, саноат асбоб-ускуналарини ремонт қилиш ва фойдаланиш бўйича электрик, электргаз пайвандчи, автомобиллар ремонти бўйича слесарь, лифтлар ремонти бўйича механик, кабель ишлаб чиқариши электромонтёрлари, дурадгор** (бадиий мебель ишлаб чиқариши), **саноат совутиш қурилмаларини ремонт қилиш ва уларга хизмат кўрсатиш бўйича машинист, кучланишли тармоқлар ва электр асбоб-ускуналари бўйича электр монтажчи.**

Ўқиш муддати — 1 ва 3 йил.

8—10-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

8-синф маълумоти билан ўқишга қабул қилинганлар уч йил ўқийдилар ва тўлиқ ўрта маълумот ҳамда касб бўйича диплом оладилар. Ўқувчилар уч маҳал овқат, кийим билан таъминланади, бошқа шаҳардан келганларга ётоқхона берилади; 10-синф маълумоти бўлган, лифтлар ремонти бўйича механик, кучланишли тармоқлар ва электр асбоб-ускуналарининг электр монтажчиси ихтисоси бўйича ўқишга кирганлар ойига 76 сўм миқдорида стипендия ва ишлаб чиқариш практикаси вақтида иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилиб, электр монтажчи ихтисоси бўйича ўқишга кирган йигитларга ётоқхона берилади.

Ўқиш муддати 10-синф маълумотига эга бўлганлар учун 7,5 ой, 8-синф ҳажмида маълумотлилар учун — 10,5 ой қисқартирилган.

Билим юртидаги ўқиш вақти меҳнат стажига қўшилади.

Машғулотлар группаларнинг комплектланишига қараб бошланади.

Билим юрти битирувчилари техникумлар ва олий ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар ишлаб чиқаришда мажбурий ишлаб беришсиз ўрта ва олий ўқув юртларига ўқишга юбориладилар.

Билим юрти яхши спорт базаси, техника ижодкорлиги тўгаракларига эга, «Смена» вокал-чолғу ансамбли ва «Ровесник» дискоклуби ишлаб турибди. Ёшларнинг ёзги дам олиш базаси мавжуд.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: директор номига ариза, таржимаи ҳоли, характеристика, маълумоти тўғрисида гувоҳнома, медицина справкаси (286-форма), турар жойидан справка, 4 дона фотосурат (3×4см. ҳажмида). Туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома (паспорт), ҳарбий учетга ўтганлиги ҳақидаги гувоҳнома (ҳарбий билет) шахсан кўрсатилади.

Аризалар якшанбадан ташқари ҳар куни 9 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, 164-алоқа бўлими, Високовольтний массиви, 3-сектор (метронинг «М. Горький» бекатигача, сўнгра 4-автобусда «7-поликлиника» бекатига борилади; 6, 13, 22-трамвайлар, 18-троллейбуснинг «Маиший хизмат уйи») бекати.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

Тошкентда биринчи марта

«АРАЛАШ ҲАЙВОНЛАР ГРУППАСИ» АТТРАКЦИОНИ

Ўргатувчи — РСФСР халқ артисти Тереза ДУРОВА,

2 бўлимдан иборат катта ранг-баранг программа.

Томошалар соат 19.30 да, шанба кунлари 16.00 ва 19.30 да, якшанба кунлари эса 13.00, 16.00 ва 19.30 да.

Олдиндан билет сотиш кассаси ишлайди.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача очиқ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/II да Олтин девор, 18/II да Қиёмат қарз.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/II да Ишонмасанг ўламан (16.00), 18/II да Заҳар ичган даъвогар (16.00).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Аралаш ҳайвонлар группаси» аттракционининг гастроллари (19.30).

Редактор ўринбосари С. Ғ. МУСАЕВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 01804. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. Б. 1544.